

TEKNOLOJİYE, İNOVASYONA, İNSAN KAYNAĞINA
YATIRIMLARIMIZLA BÜYÜYORUZ.

Aon®

BESTEMPLOYER

TÜRKİYE | 2018

"TÜRKİYE'NİN EN İYİ İŞ YERLERİ" LİSTESİNDE TAM 11 KOÇ TOPLULUĞU ŞİRKETİ!

Yönetim danışmanlığı ve insan kaynakları alanında dünyanın önde gelen şirketlerinden Aon Hewitt'in, global olarak yürüttüğü Aon Best Employers Programı kapsamında çalışan bağlılığı araştırmasında sorulan sorulara çalışanlarının verdikleri yanıtlar sonucunda işveren mükemmelliğinin ölçümlendiği "Türkiye'nin En İyi İş Yerleri" araştırmasında ödül kazanan 18 şirketin 11'i Koç Topluluğu Şirketi oldu.

| içinde Koç var.

'Bizden Haberler'in değerli okurları;

Dünyamız baş döndürücü bir değişim içerisinde... Bugün geldiğimiz noktada, politik ve ekonomik sistemlerin, hatta insanlığın geleceği tartışılıyor. Yüz yıldır alışageldiğimiz ekonomik düzen ve temel üretim felsefesi kökten değişiyor. Teknoloji ve inovasyon ise bu değişimin en önemli tetikleyicisi... Bu nedenle önümüzdeki yıllarda herkes için bu iki alanın geliştirilmesi ve bunları etkin kullanan insan kaynağının yetiştirilmesi çok daha önemli bir hâle gelecek.

Biz de Koç Topluluğu olarak, kurulduğumuz ilk günden bu yana ülkemiz ekonomisinin gelişimine ve dönüşümüne öncülük ettik. Teknoloji, inovasyon ve insan kaynağına yaptığımız yatırımlar ile önümüzdeki dönemde de rekabetçiliğimizi ve liderliğimizi sürdüreceğiz. Bu doğrultuda geçtiğimiz ay, önemli bir yatırımı hayata geçirdik. Koç Topluluğu'nun lokomotif şirketlerinden Tofaş'ın, insan kaynağının gelişimine verdiği önemden yola çıkarak faaliyete geçirdiği "Tofaş Akademisi"nin yeni kampüsü ve

yeni sosyal tesislerinin açılışı gerçekleştirildi. 2010 yılında kurulan Tofaş Akademisi, bugüne kadar tüm değer zincirinde öğrenen ve paylaştan bir kültürü yaratmak için çalıştı. Akademisi'nin yeni kampüsünde çok daha güçlü bir altyapıyla çalışmalarını sürdüreceğine, nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesine katkı sağlayacağına inanıyorum.

Nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi; inovasyon kapasitesinin artırılması ve bu kültürün yaygınlaştırılması açısından da büyük bir önem taşıyor. Bu kapsamda 2014 yılından bu yana devam eden Koç İnovasyon Programı, Topluluk şirketlerimizde kurum içi girişimcilerin yetiştirilmesine büyük bir katkı sağlıyor. Geçtiğimiz günlerde gerçekleşen Türkiye'nin Girişimcilik Ödülleri'nde "Koç İnovasyon Programı", Türkiye'de ilk kez verilen "Kurum İçi Girişimcilikte En İyi Program" ödülüne layık görüldü. Koç Holding ise üçüncü kez "Start-up Dostu Şirket" ödülünün sahibi oldu. Bu başarıda emeği geçen tüm arkadaşlarımızı tebrik ediyor, çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Her fırsatta belirttiğim gibi tüm faaliyetlerimizde güç aldığımız Koç markamızın itibarını korumak sorumluluklarımızın başında geliyor. Dolayısıyla, bağımsız kuruluşlarca yapılan anket sonuçlarını da dikkatle takip ediyoruz. Son olarak, İtibar Akademisi'nin düzenlediği Türkiye İtibar Endeksi'nde Koç Holding 8'inci kez Türkiye'nin en itibarlı markası seçildi. Ayrıca listede ilk 20 arasında Arçelik, Tüpraş ve Beko da yer alıyor. Bu sonuç 90 yılı aşan tarihimizden aldığımız güç ile Topluluk şirketlerimiz, benzersiz insan kaynağımız, bayilerimiz, tedarikçilerimiz ve tüm paydaşlarımızın ortak başarısıdır.

Son yıllarda dünya gündemine belirsizlikler, anlaşmazlıklar, kutuplaşmalar damga vurdu. Hemen hemen herkesin merakla takip ettiği Brexit de son dönemde, gelişmeleri yakından takip ettiğimiz başlıklardan biri... Bu ayrılık, taraflar açısından oldukça sancılı geçiyor. Avrupa Birliği ve İngiltere arasında bir türlü anlaşma sağlanamadığı için çıkış en geç 31 Ekim'de gerçekleşmek üzere bir kez daha ertelendi. Brexit'e dair son gelişmelerin detaylarını dergimizde okuyabilirsiniz.

Mayıs ayına emeğin ve dayanışmanın simgesi 1 Mayıs'ı kutlayarak girdik. Bu yıl aynı zamanda Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a çıkışının 100. yıldönümü... Ulusumuzun en zor koşullarda bile ortaya koymayı başardığı bağımsızlık iradesini sembolleştiren 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı ve tüm annelerimizin Anneler Günü'nü kutluyorum. Ayrıca Ramazan ayının ülkemize ve tüm dünyaya bereketi, barışı ve huzuru beraberinde getirmesini diliyorum.

Sevgi ve saygılarımla,

Levent Çakıroğlu

İmtiyaz Sahibi

Koç Holding A.Ş. Adına
Levent ÇAKIROĞLU
(Sahibi)

Genel Yayın Yönetmeni

Oya ÜNLÜ KIZIL

Sorumlu Yönetmen

Şeniz AKAN

Yayın Koordinatörü

Tuğçe Kutlu SERİNTÜRK

Yayın Kurulu

Mustafa Kemal ÇOLAK

M. Dumrul SABUNCUOĞLU

Nihal KÖZ

Nesrin KOÇASLAN

Yayınlar Direktörü

M. Dumrul SABUNCUOĞLU

Direktör

Nihal KÖZ

Nesrin KOÇASLAN

Editörler

Hülya VATANSEVER

Pelin REZAKİ

Biray Anıl BİRER

Yasemin BALABAN

Arzu ERDOĞAN

Özlem KAPAR BAYBURS

Mine AKVERDİ DENKTAŞ

Tasarım

Lom Creative

lom.com.tr

Uygulama

Overteam

Engin KURU

Fotoğraf Editörü

Serdar ÖNGEN

Overteam Bilgi Teknolojileri
İletişim ve Reklamcılık Ltd. Şti.
19 Mayıs Mahallesi
Veteriner Hilmi Sokak
Hilmi Palas Apt. No:4 K:1 D:4
34363 Şişli, İstanbul
Tel:0212 252 74 25
overteam.com

Baskı ve Cilt (Matbaa)

İRM Dijital Matbaa A.Ş.
Şerifali Mahallesi
Şehit Sokak No:49
Ümraniye / İSTANBUL
0216 4667498

Yayın Türü

Yaygın Yerel Süreli

Yayın Süresi / Dili

Aylık / Türkçe

Bu dergideki yazı
ve görseller kaynak
belirtilerek kullanılabilir.

BU SAYIDA

→ 4

NELER OLDU?

- Tofaş, insan kaynağına yatırımlarını sürdürüyor!
- Ömer M. Koç: "Kararlılığınız, inancınız ve fedakârlığınız için teşekkürler!"
- RMK Marine'de inşa edilen T.Elinor hizmete hazır!
- Beşiktaş ve Beko'nun başarıları sergiyle taçlanıyor
- Kurum içi girişimcilikte Türkiye'nin en büyük ödülü Koç İnovasyon Programı'nın oldu
- Türkiye'nin en itibarlı markası bu yıl da Koç Holding oldu
- Entek'ten finansman başarısı
- Aygaz 4'üncü kez ihracatın yıldızı oldu
- Tüpraş, Sanayiye Enerji Verimliliği Proje Yarışması'nda 2 ödül kazandı
- Zer A.Ş. sosyal sorumluluk çalışmaları ile fark yaratıyor
- Koç Okulu Lise NASA Kulübü dünya şampiyonu oldu

→ 14

VİZYON

- KoçSistem geleceği keşfe çıkıyor

→ 20

VİZYON

- "İlk Adım"ın 100. yılı

→ 24

YAKIN PLAN

→ Brexit kördüğümü
çözölebilecek mi?

→ 30

YAŞAM

→ Divan'da Ramazan'ın adı da
tadı da bir başka

→ 34

MOLA

→ Yazıda Âhenk ve Renk
→ Müzeler Haftası'nda tarihte
yolculuk ve sanata doyma
zamanı

→ 44

NELER OLACAK?

→ Havasi Konseri
→ Rüyet
→ Şifalı ve Doğal Mürekkepler
Atölyesi
→ Film gösterimleri: Hatıranın
Peşinde
→ İstanbullu Rum Bir Ailenin
Mutfak Serüveni

BİZDEN HABERLER'E
ULAŞMAK ŞİMDİ ÇOK DAHA KOLAY.
İPAD UYGULAMAMIZ İLE DERGİMİZ
DİLEDİĞİNİZ ANDA, DİLEDİĞİNİZ YERDE

Tofaş, insan kaynağına yatırımlarını sürdürüyor!

Kurulduğu ilk günden bu yana temel felsefelerinden biri "insan kaynağına değer vermek" olan Koç Topluluğu, bu alanda yaptığı yatırımlara ve katkılara hiçbir zaman ara vermedi. Geçtiğimiz günlerde açılan Tofaş Akademi'nin yeni kampüsü ve sosyal tesisi de Tofaş'ın önemli yatırımlardan biri...

Otomotiv sektöründe bir okul olarak nitelendirilen ve eğitimi her zaman öncelikli sırada tutan Tofaş, sahip olduğu birikimin kalıcı olması ve geleceğe taşınması adına 2010 yılında insan kaynağına önemli bir yatırım yaparak Tofaş Akademi'yi hayata geçirdi. Sunduğu eğitimlerle paydaşlarında katma değer yaratmayı amaçlayan Akademi, kişiye en uygun ve yenilikçi öğrenme metotlarını kullanarak Tofaş'ın hayatına dokunduğu herkesin gelişimine katkıda bulunuyor. Bünyesinde verilen tasarım, teknoloji ve çeşitli program eğitimlerinin yanı sıra gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projeleriyle büyük bir ekosistem yarattı. Farklı bireysel öğrenme stillerine göre tasarlanmış yüzlerce eğitim modülünü barındıran ve öğretmenlerini kendi bünyesinde yetiştiren Tofaş Akademi; üniversitelerle eş değer fiziki şartlara

ve içerik altyapısına sahip bir gelişim platformu olarak öne çıkıyor.

Bunların yanı sıra özgün teknikleri, öncü faaliyetleri ve sürdürülebilir başarılarıyla tüm otomotiv sektörüne ve diğer sektörlerin akademilerine ilham veriyor. Kazandığı pek çok ödülün yanı sıra 2018'de eğitim ve gelişim alanında dünyanın en saygın ödülü olarak kabul edilen "Association For Talent Development (ATD) Best" (Yetenek Geliştirme Derneği) listesine de birinci sıradan girmeyi başardı. Kurulduğu ilk yıldan bu yana Tofaş'ın insan kaynağının gelişimine verdiği önemin ve bu alandaki çalışmalarının göstergelerinden biri olan Tofaş Akademi, yapılan yeni yatırımla artık çok daha güçlü bir altyapıyla hizmet verecek. Geçtiğimiz günlerde yeni kampüsü ve sosyal tesisleri devreye sokulan Tofaş Akademi, tüm

çalışan ve paydaşlarının geleceğe hazırlanmalarına ve gelişimlerine katkı sağlamaya devam edecek.

Ömer M. Koç: "Tofaş sektörde bir okul niteliği taşıyor"

Tofaş Akademi'nin açılış törenine katılan Koç Holding ve Tofaş Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç, Tofaş'ın Türkiye otomotiv sektörünün gelişiminde 50 yıldır büyük rol oynadığını belirterek sözlerine başladı. Şirketin yarım asırlık yolculuğunu başarılı kılan unsurlardan birinin insan kaynağına verilen önem olduğuna dikkat çeken Ömer M. Koç, "Tofaş, tarihi boyunca her zaman öğrenen, öğrendikçe kendini yenileyen ve bilgi birikimini aktararak birlikte çalıştığı kurumların da güçlenmesini amaçlayan bir organizasyon oldu. Sektörde bir 'okul' olarak nitelendirilen Tofaş için eğitim,

Törene, Koç Holding ve Tofaş Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç, Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu, Koç Holding Otomotiv Grubu Başkanı Cenk Çimen, Tofaş CEO'su Cengiz Erolu ile Tofaş çalışanları katıldı.

her zaman öncelikli yer tuttu. Tofaş'ın sahip olduğu birikimin kalıcı olması ve geleceğe taşınması için 2010 yılında kurulan Tofaş Akademisi, bu yönde atılmış önemli bir adımdır. 2014 yılında 1,5 milyon Euro'luk yatırımla kendine ait ilk binasında hizmet vermeye başlayan Akademimiz, yaklaşık 10 yılda, sadece çalışanlarımızın değil, bayi ve tedarikçilerimizin de gelişiminde etkin rol oynadı. Tüm değer zincirinde öğrenen ve paylaştan organizasyon kültürü yaratmak, kurum kültürünün sahiplenilmesini ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla faaliyet gösteren Tofaş Akademisi bugün, sektörde önemli bir eğitim merkezi" diye konuştu.

"Akademinin öncü olmasını bekliyoruz"

Teknolojik dönüşüm ve yaratıcılığın birçok sektörü hızlı bir şekilde değiştirdiğini; alışlagelmiş üretim,

dağıtım, iletişim, ulaşım, sağlık ve eğitim sistemlerinin de büyük bir dönüşüm içerisinde olduğunu vurgulayan Ömer M. Koç, "Gerek teknolojik dönüşümü yakından takip

kendimizi güncellemeye ihtiyacımız var. Eğitim de burada kilit rol üstlenmekte. Tofaş Akademisi'nin bu ihtiyacı karşılamaya yönelik de öncü olmasını bekliyoruz" diyerek sözlerini noktaladı.

Cengiz Erolu: "Tofaş Akademisi, gelişim ortamlarına yeni bir soluk getiriyor"

Tofaş CEO'su Cengiz Erolu ise ülkelerin sosyal ve ekonomik gelişiminde rol oynayan en önemli faktörlerin başında eğitimin geldiğini belirtti. Cengiz Erolu, "Tıpkı ülkeler gibi kurumların da geleceğe hazırlanması ancak eğitimle, gelişimle mümkün..."

Bu amaçla temelleri atılan Tofaş Akademisi, şirketimizin kurumsal hafızasını oluşturup bundan sürdürülebilir fayda üretmeyi, böylece tüm çalışan ve paydaşlarımıza yarar sağlayarak geleceğe hazırlanmalarını hedefliyor" dedi.

ederek yenilikçi olmak, gerekse de dönüşümün getirdiği olanaklardan faydalanmak için sürekli olan

Ömer M. Koç: “Kararlılığınız, inancınız ve fedakârlığınız için teşekkürler!”

Beko Yetkili Satıcılar Toplantısı, 1000’e yakın bayinin katılımıyla Kıbrıs’ta gerçekleştirildi. Toplantıda bayilere seslenen Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı ve Arçelik Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ömer M. Koç, elde edilen başarılarda ve tüketicilerle kurulan özel bağda oynadıkları role dikkat çekerek gösterdikleri kararlılık, inanç ve fedakâr gayretleri için bayilere teşekkür etti.

Beko Yetkili Satıcılar Toplantısı'nda konuşma yapan Ömer M. Koç, bayilerin Koç Topluluğu'nun değerli bir üyesi olduklarına dikkat çekti.

1000'e yakın bayinin bir araya geldiği ve oldukça verimli geçen Beko Yetkili Satıcılar Toplantısı'nın açılış konuşmasını Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı ve Arçelik Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ömer M. Koç gerçekleştirdi. Ömer M. Koç, bayileri her zaman Koç Ailesi'nin birer ferdi olarak gördüklerinin ve onlarla doğrudan temas kurabildikleri bu toplantıların büyük bir önem taşıdığının altını çizdi. Zorlu koşullarda göstermiş oldukları kararlılık, inanç ve fedakâr gayretleri için bayilere teşekkür eden Ömer M. Koç, bayilerin işleriyle ilgili tüm konuları dikkat ve

hassasiyetle yöneteceklerine olan güvenini vurguladı.

“Değerlerimizin temelinde dürüst, adil iş yapış şeklimiz ve çalışma azmimiz var”

Koç Topluluğu'nun kuruluşundan bu yana Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal gelişimine öncülük etmeye ve değer katmaya odaklandığını söyleyen Ömer M. Koç, Topluluğun neredeyse bir asra yaklaşan başarılarının sadece ileri görüşlülük ve akılcılığın bir sonucu olmadığını belirtti. Asıl başarının yaratılan şirketler veya ürünler

değil; Topluluğun güçlü itibarı ve istikrarla temsil ettiği değerler olduğuna inandığını söyledi. Ömer M. Koç sözlerini şöyle sürdürdü: “Kuruluşumuzdan bu yana üzerine titreyerek koruduğumuz değerlerimizin temelinde; laik cumhuriyetin ilke ve devrimlerine bağlılığımız, dürüst, adil iş yapış şeklimiz ve çalışma azmimiz yatmaktadır. Topluluk olarak ülkemize, geleceğimize yön verecek, hepimize gurur kaynağı olacak kurumlar, markalar ve insanlar kazandırmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz” dedi.

“Ülkemizin yeni dijital çağa daha rekabetçi şekilde hazırlanması son derece önemli”

Konuşmasında dünya ekonomisi ve jeopolitik konjonktürüne ilişkin değerlendirmelerde de bulunan Ömer M. Koç, tek kutuplu dünya düzeninde farklı siyasî, ekonomik ve toplumsal modellere sahip ülkelerin söz sahibi olmaya başladığını söyledi. Bu dünya düzenini farklı kılanın güç dengelerinin değişmesi değil; Amerika, Çin, Avrupa Birliği, Rusya ya da Hindistan gibi öne çıkan oyuncuların her birinin farklı politik rejimlere sahip olmaları ve farklı değerlere inanmaları olduğunu belirtti.

Bu yeni jeopolitik rekabet ortamında ekonomik ve siyasî gücün yanında, teknolojik üstünlüğün de büyük bir önem kazandığının altını çizen Ömer M. Koç sözlerini şu şekilde sürdürdü: “Dünya genelinde iş yapma biçimleri ve tüketici alışkanlıkları önemli bir değişim geçiriyor. Aştığımız rekabet kuralları farklılaşıyor. 'Dördüncü endüstri devrimi' ya da 'dijital çağ' olarak adlandırılan bu yeni dönemde; teknolojiyi ve kaynaklarını etkin kullanan ülkeler söz sahibi olabilecek. Böyle bir küresel tablo içinde, ülkemizin yeni dijital çağa daha rekabetçi şekilde hazırlanması son derece önemli... Ülkemizde yüksek katma değer yaratan bir üretim yapısına geçmenin ve dünyadaki baş döndürücü değişime ayak uydurmanın; bu dönüşüme yön verecek nesillerin yetiştirilmesiyle mümkün olduğuna inanıyorum.”

“Beko markası bayrağımızı 130'dan fazla ülkede dalgalandırıyor”

Konuşmasının devamında Arçelik'in ve markası Beko'nun başarılarına da değinen Ömer M. Koç, “Koç Topluluğu'nun elde ettiği başarılarla, Arçelik ve Beko'nun kuşkusuz çok önemli bir payı var” dedi. Arçelik'in bugün dünyanın önde gelen beyaz eşya üreticilerinden biri olduğunu hatırlatan Ömer M. Koç, “Patent şampiyonluklarıyla gurur duyduğumuz; Ar-Ge ve inovasyon çalışmalarıyla rakiplerinden çok önde bir kuruluş. Eminim ki ülke sınırlarını aşan yatırımlarıyla hepimizi

gururlandırmaya devam edecek.” Arçelik'in başarılarıyla sadece Koç Topluluğu'nun amiral gemisi olarak değil, Türkiye'nin de gururu olduğunun altını çizen Ömer M. Koç, “Beko markası bayrağımızı 130'dan fazla ülkede dalgalandırıyor. Elde edilen bu başarılarla ve tüketicilerimizle kurduğumuz özel bağda siz değerli bayilerimizin rolü çok büyük” dedi.

“Türkiye'nin en iyi ve güçlü bayi teşkilatıyla yeni başarılarla koşacağız”

Ömer M. Koç'tan sonra bayilere seslenen Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı Fatih Kemal Ebiçlioğlu ise Türkiye'nin en iyi ve en güçlü bayi teşkilatıyla yeni başarılarla koşacaklarına yürekten inandığını belirterek, bayilerin Beko'yu ülkemizde ve dünyada yeni zirvelere taşıyacaklarını söyledi.

Şirketin gücünü bayilerden aldığına dikkat çeken Arçelik CEO'su Hakan Bulgurlu, Beko'nun bayrağını dünyanın zirvesine taşıma hedefine, her pazarda eş zamanlı büyüyerek birlikte koşacaklarını söyledi. Arçelik Türkiye Genel Müdürü Can Dinçer ise konuşmasında bayi teşkilatında önümüzdeki dönem hayata geçirilecek yenilikleri ve projeleri paylaştı.

Arçelik Pazarlamadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Zeynep Yalım Uzun, pazarlama dünyasındaki son gelişmeleri ve Beko'nun Eat Like a Pro (Şampiyonlar Gibi Beslen) kampanyasında geline nokta katılımcılara anlattı. Üretim ve Teknolojiden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Oğuzhan Öztürk ise Arçelik'in Ar-Ge'deki küresel gücünü ve etki alanını, yaptığı sunumla bayilerle paylaştı. Danışman Fazıl Oral moderatörlüğünde, Beko Genel Müdürü Arel Atakol, Arçelik Türkiye Pazarlama Direktörü Mehmet Tüfekçi ve kadın yetkili satıcı temsilcilerinin katılımıyla gerçekleşen Yetkili Satıcılar Paneli'nde ise bayi teşkilatının güçlendirilmesi için atılacak adımlar katılımcılarla paylaşıldı.

Beko çalışanlarının anılarından derlenen özel film gösterimleri ile renklenen etkinlikte 30, 40, 50, 55 ve 60. Yıl Hizmet Plaketleri sahiplerine Koç Topluluğu ve Arçelik yöneticileri tarafından takdim edildi. Etkinlikte konuk konuşmacı olarak yer alan Sabancı Üniversitesi Finans Kürsü Başkanı Prof. Dr. Özgür Demirtaş ise katılımcılarla ekonomi hakkında eğlenceli bir oturum gerçekleştirdi. Organizasyon düzenlenen gala ile son buldu.

Beko Yetkili Satıcılar Toplantısı'nda gerçekleştirilen "Yetkili Satıcılar Paneli"nde bayi teşkilatının güçlendirilmesi için atılacak adımlar katılımcılarla paylaşıldı.

T.Elinor tankeri, Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Semahat Arsel'in katıldığı bir törenle denize indirildi.

RMK Marine'de inşa edilen T.Elinor hizmete hazır!

RMK Marine Tersanesi'nde inşa edilen 16 bin ton yük taşıma kapasiteli NB 114 no'lu tanker T.ELINOR denize indirildi. 153,9 metre boyunda, 22 metre eninde ve 8,5 m draftı olan, çift cidarlı tekne yapısı ve tek pervanesiyle özel ve yüksek teknoloji ürünü sistemlerle donatılacak şekilde tasarlanan T.ELINOR, DİTAŞ Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği için inşa edildi.

RMK Marine, DİTAŞ için inşa ettiği iki adet yeni tankerden T.Elinor'u 28 Mart 2019'da başarıyla denize indirdi. T.Elinor'un denize iniş töreni, Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Semahat Arsel, Koç Holding Enerji Grubu Başkanı Yağız Eyüboğlu, Koç Holding Turizm, Gıda ve Perakende Grubu Başkanı Tamer Haşımoğlu, Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu, RMK Marine Genel Müdürü Adnan Nefesoğlu, DİTAŞ Genel Müdürü Bilge Bayburtlugil ve diğer seçkin konukların katılımıyla gerçekleşti.

RMK Marine Genel Müdürü Adnan Nefesoğlu açılış konuşmasında,

T.Elinor ve kardeş gemisi T.Adalyn'in DİTAŞ ile müşteri memnuniyeti ve karşılıklı güven esası üzerine tesis edilen uzun soluklu iş birliği kapsamında inşa edildiğini vurguladı. Nefesoğlu, "Dünya gemi inşa sanayisinde meydana gelen gelişmeler, giderek daha kompleks teknolojilerin kullanılmasını gerekli kılmaktadır. İlaveten, dünyada oluşturulan emisyon kontrol bölgeleri ve egzoz içerisindeki zararlı gazları neredeyse sifıra yakın seviyelere doğru azaltma çalışmaları sonucunda, daha çevre dostu, daha yüksek otomasyonlu ve düşük işletme giderli gemilerin yapımı

zorunlu hâle gelmiştir. Dolayısıyla bu alanlarda gerekli bilgi birikimini edinmiş, yetenek setlerine sahip tersanelerden biri hâline gelen RMK Marine, günümüzün zor ve rekabetçi küresel piyasa koşullarında tercih edilen tersane olma gayretini sürdürmektedir. Çözüm ortaklarımız ve tedarikçilerimiz T.Elinor'un inşasında da bu aşamaya gelene kadar çok yoğun ve koordineli çalıştılar. Bu iki geminin tasarım ve inşalarının tersanemizde yapılıyor olmasından dolayı, yurt içi katma değeri hâlihazırda en az yüzde 58'lere varan yerlilik payına ulaştığımızı belirtmek isterim" dedi. DİTAŞ Genel Müdürü Bilge Bayburtlugil ise konuşmasında dünyada petrol ve petrol türevi ürünlerin deniz yoluyla taşınmasındaki önemi vurguladı ve deniz yoluyla taşımacılıktaki artışa rakamlarla değindi. DİTAŞ'ın asfalt/ bitümen ve petrol ürünleri taşıma kapasitelerini ve iş yapma imkânlarını daha da arttırmak hedefinde olduğunu ifade eden Bayburtlugil, bu projede emeği geçen tüm DİTAŞ ve RMK Marine personeline teşekkür etti.

Beşiktaş ve Beko'nun başarıları sergiyle taçlanıyor

Beşiktaş Jimnastik Kulübü ve sponsoru Beko'nun yaptığı 20 yıllık iş birliği, 8 Nisan'da Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nün müzesinde açılan sergiyle taçlanıyor. 20 yıl boyunca büyük başarılarla imza atan ikilinin toplamda 7 lig şampiyonluğu ve 21 kupası bulunuyor.

Beşiktaş Jimnastik Kulübü Müzesi, Beko'yla yeşil sahalarda başarılarla dolu geçen ortaklıklarının 20.yılında, önemli bir sergiye ev sahipliği yapıyor. Beko sponsorluğunda Beşiktaş'ın elde ettiği başarıların simgesi olan kupalar, gazete haberleri ve maç görüntüleri 8 Nisan'dan itibaren Beşiktaş Jimnastik Kulübü Müzesi'nde Kara Kartal'a gönül verenlerle buluşacak. Sergi 20 Mayıs'a kadar devam edecek.

Beşiktaş Jimnastik Kulübü, Beko ile 1988-89 sezonunda başlayıp 2004'e kadar devam eden iş birliğinin ilk döneminde 5 lig şampiyonluğu ve toplamda 17 kupa kazanarak tarihindeki en başarılı dönemi yaşadı.

2014 yılında bir kez daha bir araya gelen iki köklü kurum, bu uzun yolculukta, 7 lig şampiyonluğuna ve toplamda 21 kupanın kazanıldığı zaferlerle dolu yıllara birlikte tanıklık etti.

"Beko'nun değerleriyle örtüşen takım sporlarını destekliyoruz"

Arçelik Türkiye Genel Müdürü Can Dinçer, konuyla ilgili yaptığı değerlendirmede; "Şirket olarak kuruluşumuzdan bu yana tüketicilerin hayatlarına değer katabilmek, sağlıklı nesiller yetişmesine ve onları yetiştiren ailelere destek olmak adına pek çok spor dalında sponsorluk desteği verdik. 2006 yılından

itibaren dünya çapında Türkiye'nin gururu olmuş, kendi alanında lider markamız Beko'nun değerleriyle bire bir örtüşen "yenilikçilik," "gençlik" ve "dinamizmin" simgesi olan takım sporlarına destek oluyoruz. Beko markamızın futbola ilişkisi ise Beşiktaş JK futbol takımı ile yaptığımız iş birliği ile başladı. 20 yıl süren dostluğumuz ve beraberliğimizde, Beşiktaş JK'nın efsane futbolcuları ve yönetimleri ile birlikte tarihî şampiyonlukları, birlikte yaşamak bizim için büyük bir gurur kaynağı... Bu iş birliği, Beko açısından kulübümüzle olan ortak geçmişe sahip çıkmak ve spora verdiği desteği pekiştirmek adına büyük önem taşıyor" dedi.

"Beko ile son derece kıymetli bir 20 yıla imza attık"

Beşiktaş Jimnastik Kulübü Yönetim Kurulu Başkanı Fikret Orman ise konuyla ilgili olarak; "Beşiktaş JK olarak; kurumsallaşma, tesisleşme ve sportif başarı anlamında çok değerli adımlar atıyoruz. Geçmişten bugüne birlikte yol arkadaşlığı yaptığımız Beko ile son derece kıymetli bir 20 yıla imza attık ve iş birliğimizi sürdürüyoruz. Beko, 1988-2004 yılları arasında kesintisiz 16 yıl, 2014'den de bugüne kadar Beşiktaş formasında yer alarak bu anlamda Türkiye'de gerçekleştirilen en uzun sponsorluğa imza attı. Beko'nun bu kadar uzun bir süre değişmeden formamızda yer alması, adeta siyah-beyaz formanın bir parçası gibi hafızlarda yer edinmesini sağladı. Böylece Beşiktaş taraftarları ile Beko arasında güçlü bir duygusal bağ da kuruldu. Beşiktaş olarak kazanacağımız yeni zaferleri paylaşma hedefi ile çıktığımız bu yolda, birlikte yeniden büyük başarılarla imza atacağımıza yürekten inanıyorum" dedi.

Beşiktaş JK Başkanı Fikret Orman, sergiyi ziyaret eden Koç Holding Şeref Başkanı Rahmi M. Koç'a isminin yazdığı ve Beşiktaşlı sporcuların imzaladığı bir forma hediye etti.

Kurum içi girişimcilikte Türkiye'nin en büyük ödülü Koç İnovasyon Programı'nın oldu

Koç İnovasyon Programı, Türkiye'de ilk kez verilen Kurum içi Girişimcilikte En İyi Program" ödülüne layık görülürken, Koç Holding de üçüncü kez "Start-up Dostu Şirket" ödülünün sahibi oldu.

Ödülleri Koç Holding adına İnovasyon ve Fikri Haklar Koordinatörü Murat Peksavaş aldı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Özyeğin Üniversitesi, Endeavor Türkiye ve StartUp Dergisi tarafından düzenlenen ve start-up dünyasına yön veren şirketlerin ödüllendirildiği Türkiye'nin Girişimcilik Ödülleri sahiplerini buldu. 2018 sonu itibarıyla cirosu toplam 145 milyar TL'yi aşan 10

Koç Topluluğu Şirketi'yle Koç Üniversitesi ve Kuluçka Merkezi K-Works'ün katılımı ile yürütülen "Koç İnovasyon Programı," Türkiye'de ilk kez verilen "Kurum içi Girişimcilikte En İyi Program" ödülüne layık görülürken, Koç Holding de üçüncü kez "Start-up Dostu Şirket" ödülünün sahibi

oldu. Corporate & Startup Day kapsamında gerçekleştirilen törende, ödülleri Koç Holding adına İnovasyon ve Fikri Haklar Koordinatörü Murat Peksavaş aldı.

Koç İnovasyon Programı kapsamında bugüne kadar 500'ün üzerinde start-up mantığıyla kurum içi girişimci yetiştirdiklerini belirten Murat Peksavaş, "İnovasyon, yeni iş fikirleri ve teknolojik gelişmeler iş yapış şekillerini değiştirirken, rekabetçilik her geçen gün daha da önem kazanıyor. Doğru start-up'lar dinamizmleri ile tüm şirketlere örnek olurken, kurum içi girişimcilik de adeta çalışanların özgürlük alanına dönüşmüş durumda... Koç İnovasyon Programımız tam da bu noktada devreye giriyor. Bugüne kadar yetiştirdiğimiz 500'ün üzerindeki kurum içi girişimcimizden 4400 fikir topladık. 24 farklı hızlandırma programı yaptık, 155 farklı kurum içi girişim projesine çalıştık, piyasaya çıkan 16 yeni ürün, hizmet ve iş modeli sayesinde 51 Milyon TL yeni ciro yarattık. Buna ilaveten açık inovasyon çabalarımız çerçevesinde 522 start-up'a dokunduk, bunların 49'uyla aktif iş birliği içerisindeyiz. Koç İnovasyon Programı çerçevesinde start-up'larda aradığımız en önemli koşul, iş birliği kurduğu şirketin kısa ve orta vadede girmek istediği yeni iş alanlarında faaliyet göstermesi oluyor. Diğer taraftan Startup'ın kurucu ekibi ve çalışanları da önemli bir seçim kriteri... Özellikle vizyoner, azimli ve bulunması güç olarak tabir edilen teknoloji bilgisine ya da know-how'a sahip olan ekipleri tercih ediyoruz" dedi.

Koç İnovasyon Programı'nın girişimci projeleri

Koç İnovasyon Programı kapsamında yapılan çalışmalar neticesinde bugüne kadar 16 yeni ürün ve hizmet pazara sunuldu. Bunların arasında; Tat Gıda'nın Quark ürünü, Aygaz'ın Aykargo hizmeti, Otokoç'un Kış Lastiği Kiralama hizmeti, Ford Otosan'ın EasyRoute navigasyon uygulaması ve Koçfinans'ın KoşKobiKoş hizmeti bulunuyor. Bunun yanı sıra kurum içi girişimcilik ile başlayan bir proje ise yeni bir şirkete dönüştü. Ford Otosan'daki kurum içi girişimciler, personel taşımacılığı sektörüne yeni bir soluk getirmek üzere Rezervis şirketini kurdu ve Ford Otosan'ın da iştirak etmesiyle büyüme fırsatını elde ettiler.

Türkiye'nin en itibarlı markası bu yıl da Koç Holding oldu

Türkiye İtibar Akademisi'nin hazırladığı Türkiye İtibar Endeksi Araştırması tamamlandı. Endekse göre Koç Holding, 8'inci kez "Türkiye'nin En İtibarlı Markası" seçildi. Listede ilk 20 arasında Koç Topluluğu şirketlerinden Arçelik, Tüpraş ve Beko da yer alıyor.

Türkiye İtibar Akademisi'nin 8 yıldır düzenlediği Türkiye İtibar Endeksi'nin sonuçlarına göre Koç Holding, bu yıl da "Türkiye'nin En İtibarlı Markası" seçildi. 30 farklı sektörde gerçekleştirilen araştırma için 78 kentte 12 bin kişiye ulaşıldı. Yıldız Teknik Üniversitesi'nin İstatistik Bölümü öğretim üyelerinin desteği ile hayata geçen araştırmanın sonuçlarına göre, Koç Holding'in yanı sıra Topluluk şirketlerinden Arçelik,

Tüpraş ve Beko'da endeksin ilk sıralarında yerlerini aldılar. Endekste ayrıca Topluluk şirket ve kurumlarından Aygaz, Opet, Yapı Kredi, Koç Üniversitesi, Tat, Amerikan Hastanesi, Sek ve Setur da Türkiye'nin en itibarlı markaları arasında gösterildi.

"Akademik oluşum, şeffaflık açısından çok önemli"

TİE İcra Kurulu ve İtibar Group Başkanı Ertan Acar, "İtibar, şirket

ya da kurum güvenilirliğinin maddi olmayan en önemli ölçütlerinden biridir. Çünkü şirketlerin defter değeri ile piyasa değeri arasındaki farkların en önemli kaynağı onların itibarlarıdır. İşte bu fikirden yola çıkarak ülkemizde lokomotif sektör olarak adlandırılacak 30 ayrı sektörü belirledik ve bu sektörlerde 8 yıldır olduğu gibi yine en çok tanınan şirketlerin kamuoyundaki itibarını ölçtük" diye konuştu.

Entek'ten finansman başarısı

Entek'in Menzelet ve Kılavuzlu hidroelektrik santrallerinin satın alma finansmanındaki başarısı, pek çok kategoride ödüle layık görüldü.

Entek, Menzelet ve Kılavuzlu hidroelektrik santrallerinin satın alma finansmanı, "Avrupa'da Yılın Hidroelektrik Santrali Satın Alma İşlemi" oldu.

Elektrik sektöründe büyümeye devam eden Entek, yenilenebilir enerji kaynaklarına ve yeni nesil enerji teknolojilerine yatırım yapmaya devam ediyor. Entek, 2017 yılında Türkiye'de yerli yatırımcıların yaptığı en büyük satın alma işlemini gerçekleştirerek Kahramanmaraş'taki Menzelet ve Kılavuzlu hidroelektrik santrallerini bünyesine kattı.

Şirketin, Menzelet ve Kılavuzlu hidroelektrik santrallerinin satın alma finansmanındaki başarısı, İstanbul'da gerçekleşen Bonds & Loans Awards 2019'da "Yılın Birleşme ve Satın Alma Finansman İşlemi" kategorisinde birincilik, "Yılın Proje Finansman İşlemi" kategorisinde ikincilik ve "Yılın Doğal Kaynaklar Finansman İşlemi" kategorisinde üçüncülük olmak üzere 3 farklı kategoride ödüle layık görüldü.

Son olarak, Menzelet ve Kılavuzlu santralleri satın alma işlemi ile Entek, bölgede altyapı ve enerji alanında verilen en prestijli uluslararası ödüllerden olan IJGlobal 2018'de "Avrupa'da Yılın Hidroelektrik Santrali Satın Alma İşlemi" ödülüne layık görüldü.

Aygaz 4'üncü kez ihracatın yıldızı oldu

Aygaz, İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nin 4'üncü kez düzenlediği İhracatın Yıldızları Ödül Töreni'nden bu yıl da ödülle döndü. Aygaz, "Mineral Yakıtlar İhracatı" kategorisinde birincilik ödülüne layık görüldü.

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nin (İKMİB) bu yıl 4'üncüsünü düzenlediği İhracatın Yıldızları Ödül Töreni'nin "Mineral Yakıtlar İhracatı" kategorisinde Aygaz, ödüle layık görüldü. Kurulduğu 1991 yılından bu yana kimya sektöründe ihracat

Birincilik ödülünü Aygaz LPG Temin ve Ticaret Yöneticisi Can Koka aldı.

yapan Türk firmalarının ihracatlarının artmasını, ihra ürünlerinin çeşitlendirilmesini ve yeni pazarlara açılmalarını amaçlayan İKMİB; düzenlediği törende, en fazla ihracat yapan birlik üyelerini, ödülleriyle buluştu.

Kimyanın farklı alt sektörlerinde faaliyet gösteren 10 binden fazla ihracatçı firmayı temsil eden İKMİB, bu yıl sekiz kategoride ilk üçe giren

84 firmayı ödüllendirdi. Törende Türkiye'nin en çok tercih edilen ve en güvenilir otogaz ve tüpgaz markası Aygaz, "Mineral Yakıtlar İhracatı" kategorisinde birincilik ödülünün sahibi oldu. Ödül töreninde, Aygaz adına birincilik ödülünü, Aygaz LPG Temin ve Ticaret Yöneticisi Can Koka, Türkiye İhracatçıları Meclisi Başkanı İsmail Güllü ve İKMİB Yönetim Kurulu Başkanı Adil Pelister'in elinden aldı.

Tüpraş, Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması'nda 2 ödül kazandı

Akaryakıt üretiminde enerjiyi en verimli şekilde kullanma hedefiyle hareket eden Tüpraş, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından verilen 10. Enerji Verimliliği Forumu ve Fuarı kapsamında düzenlenen "Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması"nda iki ödülün birden sahibi oldu.

Enerji verimliliği alanında Türkiye'nin en büyük ve en önemli etkinliklerinden biri olan Enerji Verimliliği Forumu'nda, "Sanayide Enerji Verimliliği Proje Ödülleri" sahiplerini buldu. Tüpraş enerji verimliliği stratejisi doğrultusunda yürüttüğü çalışmalarla yarışmada 1'inciliğin yanı sıra Jüri Özel Ödülü'nün de sahibi oldu.

Akaryakıt üretiminde enerjiyi en verimli şekilde kullanma

hedefiyle hareket eden Tüpraş, rafinerilerinde enerji yoğunluklarını düşürüp maliyetleri azaltırken, çevresel etkilerin en aza indirilmesi hedefinin çalışma kültürüne yerleşmesiyle önemli iş sonuçları elde etti. Yapılan bu iyileştirmelerin sonucu olarak, faaliyetlerdeki enerji verimliliğini ölçen enerji yoğunluğu değeri 2008 yılında 119,1 iken sürekli olarak azaltılarak 2018 yılında 99,1 seviyesine indirildi.

Şirket, yarışma kapsamında birincilik ödülü aldığı İzmir Rafinerisi "U 7-000 Revamp ile Enerji Tasarrufu" projesiyle yılda 70,1 milyon TL tutarında tasarruf sağlayarak, enerji tüketiminde yıllık 298.892 gcal, sera gazı emisyonunda ise yılda 96.841 ton CO2 tasarruf elde etti. Jüri Özel Ödülü'ne layık görülen İzmit Rafinerisi "Proses Üniteleri Enerji Yol Haritası" projesiyle yılda 24,5 milyon TL tutarında tasarruf sağlayarak, enerji tüketimini yıllık 192.520 gcal, sera gazı emisyonunu ise yıllık 44.429 ton azalttı. Ulaşılan bu enerji tasarrufu 56.484 evin ısınmak için harcadığı yıllık enerji tüketimine, karbon azaltımı ise 21.733 ağaç dikimine eş değer...

SENER 3 kategorisindeki birincilik ödülünü İzmir Rafineri Müdürü Arda Yıldırım, Jüri Özel Ödülü ise İzmit Rafineri Müdürü Metin Tüfekçioğlu, Enerji Verimliliği Derneği Başkanı Murat Kalsın'ın elinden aldı.

Zer A.Ş. sosyal sorumluluk çalışmaları ile fark yaratıyor

Koç Topluluğu bünyesinde faaliyet gösteren Zer, sosyal sorumluluk çalışmalarına bir yenisini ekledi. Toplumsal cinsiyet eşitliği için küresel bir dayanışma hareketi olan HeForShe'yi destekleyen ve bu kapsamda 2017'den beri farkındalık çalışmaları yürüten Zer'in Yelken Kulübü artık HeForShe logosuyla balon açacak.

Yelken, koşu, futbol, tenis ve müzik kulüpleri ile gerek Zer bünyesindeki etkinliklerde gerekse de Koç Topluluğu genelinde gerçekleştirilen Koç Spor Şenliği'nde iddiasını ortaya koyan Zer, çalışanları ile

sosyal sorumluluk projelerine her yıl yeni bir halka ekliyor. 2017 yılından bu yana toplumsal cinsiyet eşitliği için küresel bir dayanışma hareketi olan HeForShe'ye destek veren Zer, Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni imzalayarak bu alandaki çalışmalarını güçlendirdi. Zer adına yılda ortalama 9 yarışa katılan Zer Yelken Kulübü bu yılki ilk balonunu "HeForShe'yi Destekliyoruz" logosu ile geçtiğimiz günlerde

açtı. Zer önümüzdeki dönemde de bu yöndeki çalışmalarını yeni uygulamalar ile sürdürecektir.

Zer Genel Müdürü Mehmet Apak, 4 milyar TL'den fazla satın alma hacmi, 500'den fazla müşterisi ve 15 binden fazla tedarikçisi ile Zer'in tüm koşullarda müşterilerine güvenli hizmet sunduğunu belirtirken, bir yandan da sosyal sorumluluk çalışmaları ile farkındalık yaratmaya devam ettiklerini vurguladı.

Koç Okulu Lise NASA Kulübü dünya şampiyonu oldu

Koç Okulu Lise NASA Kulübü; 12 bin 899 öğrencinin, 2 bin 691 proje ile katıldığı National Space Society (NSS) Space Settlement Design yarışmasında 9. sınıflar küçük grup kategorisinde dünya birincisi oldu.

1994'ten beri NASA Ames Research Center tarafından organize edilen yarışmayı, NASA'nın davetiyle tamamen dijital ve bulut bazlı "Award Force" uygulamasıyla bu yıl NSS düzenledi. NSS Space Settlement Design yarışmasında, geçen yıl Koç Okulu 11. sınıfların dünya birincisi

olmasından sonra bu yıl da 9. sınıflar büyük bir başarı elde ettiler. Yağmur Yetkin, Asya Ülger, Eli Morhayim, Barkın Tunçer ve Şeniz Ayça Fırtına "Zümrüdü Anka" adını verdikleri proje ile "Dünyada yaşama şansımız kalmazsa uzayda hangi şartlarda, nasıl yaşarız?" sorusuna cevap

bulmaya çalıştılar. 50 yıl sonrası için Mars'ın yörüngesinde yaşayabilecek bir yerleşke inşa ettiler, temel enerji kaynağı olarak da Mars'ın alt tabakalarında bulunan uranyumdan bir uzay asansörü yardımıyla faydalandılar.

6 - 9 Haziran 2019 tarihleri arasında ABD'nin Arlington kentinde düzenlenecek Uluslararası Uzay Teknolojileri Geliştirme Konferansında yapılacak ödül töreni ile onurlandırılacak olan yarışma, proje ve öğrencilerle ilgili detaylı bilgiye <https://space.nss.org/settlement/nasa/Contest/> bağlantısından ve <https://space.nss.org/settlement/nasa/Contest/Results/2019/> adresinden ulaşabilirsiniz.

KOÇSİSTEM GELECEĞİ KEŞFE ÇIKIYOR

TÜRKİYE’NİN EN KÖKLÜ ŞİRKETLERİNDEN BİRİ OLAN KOÇSİSTEM, 70 YILI AŞKIN SÜREDİR TEKNOLOJİYİ, İŞ DÜNYASININ HİZMETİNE SUNUYOR. YENİ VİZYONU OLAN "GELECEĞİ KEŞFET" İLE TÜRKİYE’DE HEMEN HEMEN HER SEKTÖRE HİZMET VEREN ŞİRKETİN HEDEFİNDE, KURUMLARIN İNOVATİF ÇALIŞMALARINI DESTEKLEYEREK ONLARIN DİJİTAL DÜNYANIN BİR PARÇASI OLMALARINI SAĞLAYAN "YOL ARKADAŞI" OLMAK VAR.

70 yılı aşkın süre önce kurulan KoçSistem; Türkiye’de geçmişte bilgisayarlaşmanın, günümüzde ise dijitalleşmenin öncülüğünü üstleniyor. KoçSistem Genel Müdürü Mehmet Ali Akarca, “Bugün KoçSistem, dünya ile eş zamanlı olarak nesnelerin interneti, ileri veri analitiği, dijital iş gücü ve benzeri yenilikçi teknolojileri müşterilerine çözüm olarak sunuyor. Dijitalleşmenin öne çıkardığı değer odaklı iş yaklaşımı ile kurumlarımızın potansiyellerini en iyi şekilde

kullanmaları, KoçSistem’in önemli bir güvencesidir” diyor.

Şirket olarak kısa bir süre önce hayata geçirdikleri vizyonları çerçevesinde “Geleceği Keşfet” dediklerini aktaran Akarca; enerjiden üretime, dayanıklı tüketimden otomotive, kamu kurumlarından finansa kadar farklı sektörlerdeki şirketlere özel geliştirdiğimiz çözümler ile Endüstri 4.0 trendini, Türkiye ölçeğinde hayata geçirmek için önemli fırsatlar yarattıklarının altını çiziyor.

KoçSistem, 70 yılı aşkın süredir teknolojiyi iş dünyasının hizmetine sunuyor. Uzun yıllardır bu alanda hizmet veren bir şirket olarak geçmişte şirketlerin beklentisiyle günümüzün beklentileri arasında nasıl değişimler yaşandığını düşünüyorsunuz?

Ülkemizde yaşayan asırlık markaların son derece sınırlı sayıda olduğunu göz önünde bulundurduğumuz zaman, bilişim sektörünün tüm gelişim aşamalarına eşlik etmiş bir kurum olarak KoçSistem'in sahip olduğu değerlerin önemini bugün daha iyi gözlemliyoruz. Koç Topluluğu'nun, geleceğin teknolojilerine yatırım yapma vizyonu, nitelikli insan kaynaklarına gösterdiği özen ve Türkiye ekonomisine olan güçlü inancı, bu değerli markanın başarı öyküsünde en belirleyici unsurlardan biri olarak öne çıkmaktadır.

Endüstrinin lider markası Burroughs'un Türkiye temsilcisi olarak yola çıkan şirketimiz, kısa bir sürede kurumlarımızda bilgisayarlaşmanın yolunu açtı. Nitelikli ve uzman kadroları ile sunduğu teknolojilerin yüksek performansı, işletmelerimizi verimlilik ve üretkenlik kavramları üzerinde bir kez daha düşünmeye yönlendirdi. Salt iş gücü ile gerçekleştirilen birçok operasyonun bilgisayar ortamına taşınması, kurumlar açısından çok ciddi tasarruflar sağlıyordu. Sıradan ya da rutin, birçok iş için yüzlerce insanın istihdam edildiği o dönemlerde teknoloji kullanımı, kurumlara ciddi tasarruf olanağı sağlarken, aynı zamanda iş gücünün nitelikli işlerde değerlendirilmesinin önünü açtı.

Koç Unisys olarak yoluna devam eden şirketimiz seksenli yıllarda dünyaya açılan Türkiye ekonomisinde işletmelerin rekabetçiliğini artıran en son teknolojilerle iş hayatında çitayı bir kez daha yükseltti. Zaman içerisinde ülkemizde temsil ettiği teknolojileri çeşitlendirdi, marka bağımsız çözümler sunmaya başladı ve o günler için önemli bir sorun olan farklı sistemlerin entegrasyonunda başarılı projelere imza attı. Dahası hemen her sektöre özel iş çözümlerinde KoçSistem farkının ortaya konması, bu dönemde belirleyici bir gelişme oldu. Ayrıca teknolojinin kişisel bilgisayar ve mobil cihazlarla bireyselleşmesi, ardından internetin yaygınlığı, kurumsal taleplerin içeriğini de değiştirmeye başladı.

Ekonominin diğer sektörlerinde de teknoloji kullanımını yaygınlaştırırken başarılı liderlerin öncülüğünde yerli katma değerimizi yükselterek 1997 yılında KoçSistem adını aldık. Türkiye ekonomisinin küresel entegrasyon sürecinde şirketlerimiz, KoçSistem'in destek verdiği güçlü teknoloji altyapıları sayesinde uluslararası platformda rakipleri ile aynı dili konuşmaya başladı.

Müşteri talepleri, hemen her dönemde değişmez kural olarak, en iyiyi, en kısa sürede ve mümkün olan en ekonomik şartlarda sağlamak yönünde kendini gösterir. Bugün KoçSistem'in sunduğu yenilikçi teknolojiler, bu araçları uluslararası standartlarda en iyi şekilde uygulayan nitelikli ve uzman kadroları; ekonominin ana kollarını oluşturan sektörlerle ilgili zengin kurumsal deneyimi, bugün müşteri taleplerine yanıt vermenin çok daha ötesine geçmemizi sağlıyor. Üstelik ortaya koyduğumuz yeni vizyonun güçlü altyapısını da oluşturuyor.

"TÜRKİYE EKONOMİSİNİN KÜRESEL ENTEGRASYON SÜRECİNDE ŞİRKETLERİMİZ, KOÇSİSTEM'İN DESTEK VERDİĞİ GÜÇLÜ TEKNOLOJİ ALTYAPILARI SAYESİNDE ULUSLARARASI PLATFORMDA RAKİPLERİ İLE AYNI DİLİ KONUŞMAYA BAŞLADI."

Şirket olarak kısa bir süre önce gerçekleştirdiğimiz yenilenme ile ana hatlarını çizerek "Geleceği Keşfet" söylemi etrafında kurguladığımız vizyonumuz; enerjiden üretime, dayanıklı tüketimden otomotive, kamu kurumlarından finansa kadar farklı sektörlerdeki şirketlere özel geliştirdiğimiz çözümler ile Endüstri 4.0 trendini, Türkiye ölçeğinde hayata geçirmek için önemli fırsatlar yarattı.

Bugün KoçSistem, dünya ile eş zamanlı olarak nesnelerin interneti, ileri veri analitiği, dijital iş gücü ve benzeri yenilikçi teknolojileri, müşterilerine çözüm olarak sunarken, dijitalleşmenin öne çıkardığı değer odaklı iş yaklaşımı ile kurumlarımızın potansiyellerini en iyi şekilde kullanmalarının önemli bir güvencesidir.

KoçSistem; "nesnelerin interneti", "güvenlik", "veri analitiği" ve "iş çözümleri" olmak üzere 4 alana odaklanıyor. Bu alandaki hizmetlerinizden bahseder misiniz? Tüketiciler bu alanlarda sizlerden neler bekliyor?

Nesnelerin interneti ve veri analitiği alanında önemli bir adım atarak, yüzde yüz iştirakimiz KoçDigital'i Boston Consulting Group iş birliği ile kurduk. Bu adımın kendisi bile bu alana ne kadar büyük önem verdiğimizizi gösteriyor. IDC Dünya Dijital Dönüşüm Harcama Rehberi'ne göre 2021 yılı itibarıyla dijital dönüşüme bütün dünyada 2,1 trilyon dolar yatırım yapılması bekleniyor. Bu yatırımlarda en büyük payı, nesnelerin interneti (IoT) uygulamaları ve buna ilişkin veri analitiği çözümlerinin alması beklenirken, 2020 yılı itibarıyla 31 milyar adet cihaz (IoT) internet üzerinden kendi aralarında "konuşacak". Bu iletişimle ortaya çıkan verinin, dünyadaki tüm veri hacminin yüzde 40'ını oluşturması bekleniyor. IoT bu nedenle temel önceliklerimiz arasında.

Şu anda 2 milyon sensörü yönetiyoruz ve en fazla beş yıl içinde toplam 150 milyon sensörü yönetmeyi öngörüyoruz. Fabrikada kullanılan robotlardan, insanların kas gücüyle yaptığı montaja kadar 1600'den fazla istasyonda oluşan iş hareketlerini sensörler yardımıyla izlerken 450 bin farklı veri topluyoruz.

Sunduğumuz ileri analitik çözümleri kurumlarda zorlu iş sorularına cevap vermek, ileriye dönük tahminlerini yapmak, veri içindeki gizli kümelenmeleri ortaya çıkarmak, veriden değer yaratmak ve anlamlandırmak gibi çeşitli amaçlarla kullanılıyor. Fiyatlandırma, risk analizi, talep tahminleme gibi karar vermeyi gerektiren daha birçok görev için bu çözümlerin işletme açısından büyük değeri bulunuyor.

Örneğin, KoçSistem'in bu kapsamda geliştirdiği Vardiya Robotu işletmelere aynı sayıda çalışan ile daha verimli çalışmayı sağlarken; kaynakları satışların trendine göre planlama olanağı veriyor. Vardiya Robotu, çalışan maliyetleri, minimum kişi sayıları, minimum ve maksimum çalışma saatleri, mola süreleri gibi birçok parametreye göre simülasyonlar oluşturabiliyor. Milyonlarca simülasyonu dakikalar içerisinde çalıştırarak her bir simülasyonun toplam maliyet ve vardiyalarının hesaplanmasını yapıp belli bir vardiyadaki atanan kişileri raporlayabiliyor.

"KOÇSİSTEM İŞ ÇÖZÜMLERİ GENİŞ BİR YELPAZEDE ŞİRKETLERİN DİJİTALLEŞME İHTİYAÇLARINA YANIT VERİYOR. İŞ ÇÖZÜMLERİMİZ KAPSAMINDA DİJİTAL İŞGÜCÜ OTOMASYONU (RPA) ÇÖZÜMÜMÜZ İHTİYACA GÖRE TASARLANMIŞ ÇOK SAYIDA YAZILIM ROBOTUNUN YAPAY ZEKA GÜDÜMÜNDE RUTİN İŞLERİ BELLİ BİR PERFORMANS VE ETKİNLİKLE YÜRÜTMESİNİ SAĞLIYOR."

Bir başka örnek olarak araç kiralama şirketinde gerçekleştirdiğimiz bir uygulamadan söz edebilirim. Önerdiğimiz çözümler çerçevesinde 78 farklı model araca ve çeşitli kiralama seçeneklerine sahip bu kurumda 1326 farklı tahminleme gerçekleştirilerek aylık araç grubu satış dağılımı analizleri gerçekleştirildi.

Kısacası hem KoçSistem hem de KoçDigital olarak ileri analitik çözümlerimiz, rekabetçi bir dünyada yöneticilerin karar alma süreçlerini kısaltırken, kurumlara daha verimli ve kazançlı yönetim seçenekleri sunuyor.

Güvenlik ise çok katmanlı bir yapı... İnternette mobil platformlara, IoT cihazlarından veri güvenliğine geniş bir açılımı var. Bu alanda da en son teknolojiler ve uluslararası standartlarda çözümlerle kurumlara gerek fiziksel düzeyde cihazlar gerekse uygulamalar, hatta kodlama düzeyinde gelişmiş bir güvenlik kalkanı sunuyoruz.

KoçSistem iş çözümleri geniş bir yelpazede şirketlerin dijitalleşme ihtiyaçlarına yanıt veriyor. İş çözümlerimiz kapsamında Dijital İş gücü Otomasyonu (RPA) çözümümüz ihtiyaca göre tasarlanmış çok sayıda yazılım robotunun yapay zekâ güdümünde rutin işleri belli bir performans ve etkinlikle yürütmesini sağlıyor. Bu çözümü Türkiye finans sektörünün önemli bir kısmına hizmet veren KoçSistem Veri Merkezi'nde kullanarak daha önce gerçekleştirdiğimiz işlere göre iki kat yüksek verim aldığımıza dikkat çekmek isterim.

Bir konuşmanızda “Dijital dönüşümde gerçekte hedeflenen, teknolojik platformlar arası insan ve makine deneyimini kesintisiz sağlayabilmek” diyorsunuz. Bu hedef tam olarak ne ifade ediyor? Bu kapsamda Türkiye, dijital dönüşüm konusunda ne aşamada?

Bugünün köklü şirketleri, yakaladıkları sürdürülebilir başarıyı vizyoner bakış açılarına ve değişime uyum sağlama yeteneklerine borçlu. Geleceğin köklü şirketlerini ise şimdiden zorlu bir sınav bekliyor. Teknolojik gelişmelere adapte olup dijitalleşen şirketlerin yarışta bir adım öne geçtiklerini görebiliyoruz.

Kurum kültüründen insan kaynaklarına, yatırım hamlelerinden yeni iş modellerine kadar tüm alanlarda “dijital” düşünebilme kabiliyeti, artık klasik iş yetkinliklerinden daha fazla önem taşıyor. Bundan 20 yıl kadar önce rekabette öne geçmenin yolu değer yaratmaktı. Şimdiyse şirketlerden değer yaratmaktan öteye değeri katlaması bekleniyor. Çünkü istatistikler, 2020 yılında dijital ekonominin küresel ekonominin yüzde 25’ini oluşturacağını söylerken, rekabetin doğası dijital olmayı gerektiriyor.

Türkiye’nin özellikle küresel ekonomiye entegre finans, bankacılık, telekom, perakende, otomotiv gibi birçok sektöründe dijitalleşme yatırımlarının ivme kazandığını görüyoruz. Ancak Endüstri 4.0 rotasında Türkiye ekonomisinin önünde daha uzun bir mesafe söz konusu.

Endüstri 4.0, KoçSistem için sadece fabrikadaki üretim hattını ifade etmiyor. Biz tarladaki domates üretimi ya da çay alımını dijitalleştirmeyi de, mağazalardaki varlıkların analitik çözümlerle organize edilmesini de Endüstri 4.0 kapsamında değerlendiriyoruz. Asıl olanın değer üretmek olduğunu düşünüyoruz ve toplam değer zincirinin tamamının dijitalleşmesi gerektiğini düşünüyoruz. Üretimi etkileyen ve üretim yönetimini tetikleyen tüm çevresel unsur ve süreçlerin de bu kapsamda yenilenmesi ve akıllı hâle getirilmesi gerekiyor. KoçSistem sunduğu yenilikçi teknolojilerle süreci hızlandıracak önemli adımlar atıyor.

Makine öğrenmesi, dijital iş gücü gibi teknolojiler ile insan-makine ortak aklının öne çıktığı yeni bir dönem söz konusu. Daha önceki bir soruda verdiğim dijital ikizler örneğinde olduğu gibi gerçek dünyanın sanki bire bir simülasyonu olan çalışma ortamlarında, tabii ki insan yönetiminde ve insanın fiziki kapasitesinin çok üstünde işler başaracak bir teknoloji dünyasına doğru yol alıyoruz.

KoçSistem’in iştiraki olarak kurulan KoçDigital’in dijital dönüşüm vizyonundan bahseder misiniz? Neler planlanıyor, Türkiye’de hangi ihtiyacı karşılamayı hedefliyor?

Günümüzde Büyük Veri, birçok iş operasyonu için merkezi rolüyle öne çıkıyor. Şirketler, ileri veri analitiği ile mevcut iş süreçlerini mükemmelleştirme arayışı içerisinde. Ayrıca verinin yenilikçi teknolojilerle kullanımı, şirketler için yeni pazar fırsatları elde etme, tüketiciye daha iyi bir müşteri deneyimi sunma, ürün geliştirme ve üretim sürecinde daha yenilikçi yöntemler deneme gibi aklınıza gelebilecek sayısız olanağı gündeme getiriyor.

"KURUMLARA BAŞARI ODAKLI DEĞER PAYLAŞIM MODELİYLE HİZMET VEREN KOÇDİGİTAL’İ NESNELERİN İNTERNETİ VE İLERİ ANALİTİK ALANLARINDA MÜŞTERİ TALEPLERİNE DAHA ODAKLI YANITLAR VEREBİLMEK AMACIYLA KURDUK."

Kurumlara, başarı odaklı değer paylaşım modeliyle hizmet veren KoçDigital’i nesnelerin interneti ve ileri analitik alanlarında müşteri taleplerine daha odaklı yanıtlar verebilmek amacıyla kurduk. Bu genç ve dinamik teknoloji şirketimiz dünyanın sayılı danışmanlık şirketlerinden Boston Consulting Group iş birliği ve yüzde yüz KoçSistem iştiraki ile Ekim 2018’de faaliyete geçti.

İhracat ve markalaşmanın önemi doğrultusunda, KoçDigital ile bir diğer hedefimiz bilgi teknolojileri alanında hacimli ihracat yapan şirketlerden biri olmak ve ülke ekonomimize katma değer sağlamaktır. Bu çerçevede Doğu Avrupa, Bağımsız Devletler Topluluğu ve Orta Doğu gibi komşu bölgelerde 32 ülkede farklı sektörlerden şirketlere ileri analitik ve nesnelerin interneti teknolojilerinden faydalanarak iş çözümleri sunuyoruz.

Ayrıca dijitalleşmenin gerek teknoloji araçları gerekse yetkin iş gücü ile kendi ekosistemini yarattığını görebiliyoruz. Biz de bu çerçevede büyük veriden iş değeri yaratabilecek analitik zekâ ve yetkinliklere sahip insan kaynağına önem veriyoruz. Özellikle ileri analitik ve nesnelerin interneti gibi konularda uzman yetiştirmek amacıyla, KoçDigital ile eş zamanlı olarak KoçDigital Akademi’yi hayata geçirdik. Boston Consulting Group ile iş birliği yaparak küresel bilgi birikimi ve tecrübeyi Türkiye’ye taşıdık.

Topluluk şirketlerimizin dijital dönüşümde ihtiyaç duydukları yetkinlik ve becerilere sahip orta kademe yöneticilerimizin gelişimi için ise yeni bir program tasarladık. "KoçDigital Data & Analytics for Business" programı Koç Üniversitesi’nin alanında uzman akademisyenleri, Boston Consulting Group BCG’nin dünya çapında deneyimli uzmanları ile farklı sektörlerden gerçek proje uygulamaları, online programı, sınıf eğitimleri ile bir ilk niteliğinde.

Geçtiğimiz günlerde KoçSistem ile Samsung Electronics, stratejik iş ortaklığı anlaşması imzaladı. KoçSistem, Samsung’un mobil cihazları katma değerli çözümlerle müşteriye ulaştıran stratejik iş ortağı oldu. Bu iş birliğini nasıl okumak gerekiyor? KoçSistem için ne ifade ediyor? KoçSistem açısından bu stratejik anlaşma bize iş ortağımız Samsung’un mobil cihaz ailesinde yer alan akıllı telefon, tablet ve giyilebilir diğer cihazları da kapsayacak şekilde Türkiye ve bölgede çözüm ve cihaz yönetimini bir arada sunma olanağını veriyor. Ayrıca, kurumlara mobil donanım temin etmenin yanı sıra Samsung mobil cihazlara yenilikçi dijital iş çözümleri de entegre ediyoruz. Stratejik

iş ortaklığı kapsamında mobil cihazlar iş çözümleri ile donatılırken, kendi veri merkezlerimizde kurulan güvenlik hizmeti ve cihaz yönetimi ile müşterilerin ihtiyaçlarını da uçtan uca çözüyoruz.

Bu anlaşma Türkiye'deki girişimcilik ekosistemi için de önemli bir fırsat anlamına geliyor. KoçSistem desteğinde nesnelerin interneti, ileri analitik, güvenlik gibi alanlarda çözümler geliştiren girişimcilik platformumuz Techsquare ve Samsung'un start-up ekosistemindeki girişimcilerin geliştirdikleri yenilikçi mobil çözümleri de öncelikli olarak müşterilerimizle buluşturuyoruz.

İlk satış anlaşmalarını gerçekleştirdiğimiz bu yeni satış modeli ile müşteri ihtiyaçlarını yazılım ve güvenlik çözümlerimizle tüm mobil platformlarda karşılayarak güçlü bir ekosistemde ülkemizin ve kurumlarımızın dijitalleşme çabalarına ivme kazandırıyoruz.

KoçSistem'in yurt dışı yatırımlarından bahseder misiniz? Önümüzdeki dönemde yurt dışı yatırım hedefleriniz hakkında bilgi verir misiniz?

Türkiye'nin lider teknoloji firması olarak önümüzdeki 5 yılda 5 ülkede daha kurumların dijitalleşme ivmesini artıracak yeni nesil teknolojiler sunmayı planlıyoruz. KoçSistem olarak inovasyon ve Ar-Ge'ye büyük önem veriyor; müşterilerimize en ileri teknolojilere sahip çözümler sunuyoruz. Küresel pazara açılan kapı olan Ar-Ge projelerimiz ile dünyanın en önemli teknoloji merkezleri ile sürdürülebilir ilişkiler kuruyoruz. Türkiye'de yazılım alanında birinci sırada yer alan Ar-Ge ve Yenilik Merkezimiz, yarının ihtiyaçlarına bugünden çözüm üreten mühendis kadromuzla teknoloji sektörünün kalkınmasına hizmet ederek, rekabet avantajı sağlayan projeler yürütüyor.

Bu arada Koç Topluluğu'nun yeni teknoloji şirketi ve KoçSistem'in yüzde yüz iştiraki olan KoçDigital ile de Doğu Avrupa, Bağımsız Devletler Topluluğu ve Orta Doğu gibi komşu bölgelerde 32 ülkede farklı sektörlerden şirketlere ileri analitik ve nesnelerin interneti gibi teknolojilerden faydalanarak iş çözümleri sunuyoruz. İhracat alanında çözümlerimizi ve bölgedeki coğrafi kapsama alanımızı 2019 itibarıyla hızla genişletmeyi planlıyoruz.

Son olarak KoçSistem'in önümüzdeki 5 yıl için hedeflerinin neler olduğunu sormak istiyoruz. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de oldukça gündemde olan "teknolojik dönüşüm" konusunda KoçSistem'in hedefleri neler?

KoçSistem olarak biz de Topluluğumuzun dijital dönüşüm atağında, insan kaynaklarından, pazarlamaya, satıştan finansa kadar tüm süreçlerimizde dijital dönüşümü kurum olarak hayata geçiriyoruz. Müşteri deneyimi odaklı, daha inovatif, dışarıya ve iş birliklerine daha açık ve daha girişimci olma yolunda çalışıyoruz. Bunun için de ana amacımız olan kültürel dönüşümü sağlamak için gerekli tüm adımları atıyoruz.

Biz, KoçSistem olarak aslında sadece dijital dönüşümü yaşayan değil "yaşatan"; kurumların inovatif çalışmalarını destekleyerek dijital dünyanın bir parçası olmalarını sağlayan "yol arkadaşınız." Bunu ise sektörü ve de dünyayı yakından takip ederek; günümüzün ve geleceğin trendlerine yatırım yaparak sağlıyoruz.

Kendi geliştirdiğimiz katma değerli ürün ailesi; akıllı şehirler, Endüstri 4.0 trendlerine uygun sunduğumuz çözümler; 50'ye yakın iş ortaklığımız; Samsung Electronics'teki gibi hayata geçirdiğimiz katma değerli iş ortaklıklarımız ile dijitalleşmek isteyen Türkiye ve bölgedeki şirketlere en son teknolojileri sunuyoruz.

KoçSistem ve Samsung Electronics arasındaki anlaşmanın imzaları, Koç Holding Turizm, Gıda ve Perakende Grubu ve KoçSistem Yönetim Kurulu Başkanı Tamer Haşimoğlu ve Samsung Electronics Türkiye Başkanı Dae Hyun Kim tarafından atıldı.

Evet.

Üstümüze vazife.

Benim, senin, onun yani hepimizin...

Görüyor musunuz?

Milyonlarca kişiye burada.

Birimizin bile olsa hayatını değiştirmek
üstümüze vazife.

Köy köy gezip kültürümüzü anlatmak
üstümüze vazife.

“Yapan birileri bulunur elbet” diyemeyiz.

“Ben yaparım” demek üstümüze vazife.

Öğrencilerin umudu olmak,
“benim umudum var” diyenlerin
yanında olmak üstümüze vazife.
“Her şeyi de sen mi yapacaksın,
biraz dinlen” diyenler:
Vazifemiz beklemes.

Taşın altına sadece elimizi değil,
yüreğimizi koymak üstümüze vazife.
Türkiye’ye köşe bucak umut götürmek,
değerlerimizi tüm dünyaya ulaştırmak.

Bilimin ve bilginin gücüyle
hayallerimizi gerçekleştirmek,
Benim, senin, onun, hepimizin üstüne vazife.

#ÜSTÜMÜZEVAZİFE

"İLK ADIM"IN 100. YILI

Fırtınalı bir havada, Karadeniz'in hırçın dalgalarına hiç uygun olmayan 41 yaşındaki Bandırma Vapuru'yla yola çıkan ve 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak basan Mustafa Kemal, bir imparatorluktan küçücük bir eyalete dönüştürülmeye çalışılan bir devletin kaderini değiştirdi ve yorgun düşmüş bir ulusu ayağa kaldırdı.

■ ARZU ERDOĞAN

Ünlü yazar Stefan Zweig “Yıldızın Parladığı Anlar” adlı eserinde, tarihe yön veren görkemli ve unutulmaz anlardan bahseder. Tarihin çoğu kez bir kronik hazırlayıcısı gibi titiz bir çalışma ile halkalar ekleyerek bir zincir oluşturduğunu anlatır. Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuna giden olaylar zincirinde, 19 Mayıs 1919 işte tam da “yıldızın parladığı” andır. Zweig’a göre bu anlar, “Tıpkı yıldızlar gibi, hiç durmadan geçmişin karanlığına ışık tutmaktadır.”

Atatürk’ün Nutuk’taki anlatımına “doğum günü” saydığı 19 Mayıs ile başlaması, bu tarihin Kurtuluş Savaşı’ndaki yerinin net olarak kavranmasını sağlar. O tarihteki tabloyu Mustafa Kemal şu sözlerle anlatır: “1919 senesi Mayıs’ının 19. günü Samsun’a çıktım. Vaziyet ve manzara-ı umumiye: Osmanlı Devleti’nin dahil bulunduğu grup, Harbi Umumi’de mağlup olmuş, Osmanlı ordusu her tarafta zedelenmiş, şeraiti ağır bir mütakerenâme imzalanmış. Büyük Harbin uzun seneleri zarfında, millet yorgun ve fakir bir hâlde. Millet ve memleketi Harbi Umumiye sevk edenler, kendi hayatları endişesine düşerek, memleketten firar etmişler. Saltanat ve hilâfet mevkiini işgal eden Vahdettin, mütereddi, şahsını ve yalnız tahtını temin edebileceğini tahayyül ettiği yeni tedbirler araştırmakta. Damat Ferit Paşa’nın riyasetindeki kabine; âciz, haysiyetsiz, cebîn, yalnız padişahın iradesine tâbi ve onunla beraber şahıslarını vikaye edebilecek herhangi bir vaziyete razı...” İşte, Mustafa Kemal’i yakın arkadaşları Ali Fuat Paşa (Cebesoy), İsmet Bey (İnönü), Rauf Bey ve diğer yakın arkadaşları ile yurdun kurtuluşu için toplantılar yapmaya

MUSTAFA KEMAL’İ SAMSUN’A GÖTÜREN BANDIRMA VAPURU ESKİ BİR YOLCU VE YÜK GEMİSİYDİ. 41 YAŞINDAKİ BANDIRMA, 1891 YILINDA BATMIŞ, ANCAK AYNI YIL İÇİNDE TEKRAR YÜZDÜRÜLMÜŞTÜ. KARADENİZ’İN HIRÇIN DALGALARI İÇİN ELVERİŞLİ OLMAYAN VAPUR, SAMSUN YOLCULUĞUNUN KADERİ OLDU VE GÖREVİNİ BAŞARIYLA TAMAMLADI.

yönlendiren tablo tam olarak buydu. Bu dönemde, Anadolu’ya çıkış için bir yol arayan Mustafa Kemal’in Samsun’a görevlendirme yoluyla gönderilmesi ise önemli bir fırsat oldu. İşgal kuvvetleri komutanlığı başbakanlığa müracaatla Samsun dolaylarında asayişin bozulduğundan, yerel yönetimce asayişin sağlanamadığından şikâyet ediyordu. Bir süre sonra şikâyet tehdite vardı. Sadrazam Damat Ferit Paşa dönemin İçişleri Bakanı olan, Mehmet Ali Bey’i başbakanlığa çağırdı. Samsun ve yöresinde asayiş sağlayacak askerî komutan için önerisini sordu. Mehmet Ali Bey ise “Mevcut komutanlar arasında özel yeteneklere sahip olan tek kişi eski ‘Yıldırım Orduları’ komutanı Mirliva (Tuğgeneral) Mustafa Kemal Paşa’dır” yanıtı verdi.

Tarihi Bandırma Vapuru’nun bire bir aynısı, Samsun’un Canik ilçesinde sergileniyor.

19 MAYIS 1919 TARİHE, TAM BAĞIMSIZLIĞI ELDE ETMEK İÇİN ÇIKILAN YOLDA, KESİN ZAFERİN KAZANILDIĞI GÜNLERİN BAŞLANGICI OLARAK YAZILDI. BU NEDENLE ATATÜRK, 19 MAYIS'IN "DOĞUM GÜNÜ" OLDUĞUNU SÖYLERDİ.

YOLCULUK KARARI VE HAZIRLIKLAR

12 Nisan 1919 tarihinde İstanbul'dan yola çıkan Kazım Karabekir Paşa, Erzurum'a ulaşmıştı. Yakın arkadaşları da Mustafa Kemal Paşa'ya acele olarak Anadolu'ya geçmesini öneriyordu. Tam da o sıralarda 1 Mayıs 1919'da Damat Ferit Paşa, Dışişleri Köşkü'nde Mustafa Kemal Paşa'ya bir çay ziyafeti vererek, toplantıda Anadolu'daki asayiş durumundan bahsetti. Ardından, 12 Mayıs 1919 tarihinde Mustafa Kemal, 9. Ordu müfettişliğine atandı. Atama bütün kolordulara bildirildi.

Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Donanması ağır hasar almış, mevcut ve onarıma muhtaç olan gemiler

de Almanya'ya bakıma gönderilmişti. Mustafa Kemal Paşa ve silah arkadaşlarını Samsun'a götürmek için, eldeki olanaklara uyularak Bandırma Vapuru ayrılmış ve geminin kaptanlığına da İsmail Hakkı (Durusu) atanmıştı. Bandırma Vapuru sadece Marmara kıyılarında çalışmış ve Karadeniz'e hiç açılmamış olsa da İsmail Hakkı Bey, birikim sahibi ve Karadeniz'i çok iyi tanıyan bir kaptandı. 21 yıllık meslek hayatı sürecinde beş yıl Karadeniz'de çalışmış, Hindistan ve Uzak Doğu'ya kadar gitmişti. Bandırma Vapuru ise 1878 yılında İngiltere'nin Glasgow kentinde yolcu ve yük vapuru olarak inşa edilmişti.

Bandırma Vapuru'nun ilk talihsizliği 12 Aralık 1891 tarihinde yaşanmıştı. Gemi kaza sonucu batmış, fakat aynı yıl içerisinde yüzdürülmüştü. 1894 yılında İstanbul Rama Derasimo firmasına satıldı, Pire Limanı'ndaki kayıt, o zamanki Deniz Yolları İşletmesi anlamına gelen "İdare-i Mahsusa"ya nakledilerek, adı "Kymi" den "Panderma"ya dönüştürüldü. Ardından da Marmara Denizi kıyılarında yük ve yolcu seferleri yapmaya başladı. İdare-i Mahsusa statü değiştirerek 28 Ekim 1910 yılında "Osmanlı Seyrüsefain İdaresi" (Osmanlı Denizcilik İşletmesi) adını alınca, "Panderma" adı "Bandırma" olarak değiştirilerek gemi, posta vapuruna dönüştürüldü. İşte bu 41 yaşındaki ve Karadeniz'in hırçın dalgaları için çok da elverişli olmayan Bandırma Vapuru, Samsun yolcuğunun kaderi oldu.

Samsun halkı tarafından yaptırılan ve Atatürk'ün karaya ayak bastığı noktaya dikilen heykel, kentin de en önemli simgesi.

19 MAYIS'IN GENÇLİK VE SPOR BAYRAMI OLARAK KUTLANMASI

Kurtuluş Savaşı'nda kazanılan zafer sonrasında, Atatürk'ün 1919'da Samsun'a giderek millî mücadeleyi başlattığı 19 Mayıs gününü Samsunlular "Gazi Günü" olarak kutluyor, Atatürk'e de telgraf çekiyorlardı. 17 Mayıs ise ülkede Spor Bayramı olarak kutlanıyordu.

19 Mayıs kutlamaları ilk olarak 1935 tarihinde Atatürk Günü olarak gerçekleşti. İlk 19 Mayıs, Beşiktaş Spor Kulübü'nün girişimleriyle 1935 yılında Fenerbahçe Stadi'nda kutlandı. Galatasaraylı ve Fenerbahçeli sporcular da kutlamalara katıldı. Beşiktaş'ın kurucu üyelerinden olan Ahmet Fetgeri Aşeni, Atatürk Günü'nün gençliğe adanması için 19 Mayıs'ın Gençlik ve Spor Bayramı olarak kutlanmasını önerdi. Bu öneri kabul edildi ve Atatürk'ün onayıyla yasa hâline getirildi.

20 Haziran 1938'de resmî olarak "Gençlik ve Spor Bayramı" adı ile millî bayramlarımız arasına katılan 19 Mayıs, 7 Mart 1981'de de "Atatürk'ü anma" eklenerek "Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı" oldu.

KARANLIK GÜNLERDE ZORLU SEYAHAT

Mustafa Kemal, Şişli'deki evinde yol hazırlıkları yaparken, bir yandan da güvendiği arkadaşlarıyla görüşmelerini sürdürüyordu. Bandırma Vapuru'nun kaptanını da evine çağırırdı. Bir yandan gemi hakkında bilgi istemiş, öte yandan birlikte gidiş rotasını saptamışlardı. Buna göre yol boyunca gemi mümkün olduğu kadar kıyıya yakın bir rota izleyecekti. Gerekçe ise düşman savaş gemilerinin muhtemel saldırılarından korunup en hızlı yoldan karaya ulaşmaktı. Yolculuk Samsun'da noktalanacaktı. Muhtemel bir tehlike anında Sinop'a çıkabilirlerdi. Her şey gelişmelere bağlıydı.

Mustafa Kemal'in hareketinden birkaç gün önce, yakın arkadaşlarından Rauf Bey, işgal kuvvetleri komutanlığı tarafından vapurun geçişine izin verilmeyeceği ya da Karadeniz'e çıktıktan sonra batırılacağı haberini aldığını söyledi. Aslında Galata rıhtımları Fransız, Sirkeci rıhtımları da İngilizlerin işgali altındaydı. Paşa bu varsayımları da göz önünde tutarak fikrini değiştirmiş, önce Beşiktaş Akaretler'de oturan annesi ve kız kardeşini ziyaret etmiş, ardından karargâhı ile beraber, Beşiktaş Vapur İskelesi'nden bir motora binmiş, Kız Kulesi açıklarında bekleyen Bandırma Vapuru'na geçerek, Süvari İsmail Hakkı Kaptan'a hareket emrini vermişti.

Bandırma Vapuru Sirkeci Rıhtımı'nda durdurularak İngilizler tarafından sıkı bir denetimden geçirildi. İstanbul Boğazı'ndan Karadeniz'e çıktıktan sonra hafiften esen rüzgâr birden yerini şiddetli bir fırtınaya bırakmış ve 279 grostonluk gemiye yüklenmeye başlamıştı. Kaptan İsmail Hakkı Bey anılarında fırtınayı ve yolcularını anlatırken "Boğazdan çıkarken müthiş bir fırtınanın icrayı hüküm etmekte olduğunu gördük. Ne kadar şiddetli fırtına olursa olsun, yolumuza devama karar vermiştik" diyordu. Bu ortamda deniz tutan yolcuların birer birer kamaralarına çekildiğini anlatırken Mustafa Kemal'in bir köşeye dayanmış hâlde oturduğundan bahsediyordu. Geminin İstanbul'dan

hareketinden bir süre sonra, İngiliz işgal kuvvetleri tarafından bir destroyer, Bandırma Vapuru'nu geri çevirmek ya da batırmakla görevlendirilmişti. Fakat vapur, İngiliz işgal kuvvetlerinin planladığı rotayı takip etmediği için yakananmamıştı.

Bandırma Vapuru ve mürettebatıyla birlikte toplam 76 yolcusu, 18 Mayıs 1919 günü Sinop limanına girdi. Gemide konuk olarak bulunan Sinop Mutasarrıfı (Valisi) Mazhar Tevfik Bey bir sandalla karaya çıkarken, Mustafa Kemal Paşa bir ara arkadaşları ile birlikte Sinop'a çıkıp oradan da kara yoluyla Samsun'a gitmeyi düşündü. Böylece takip eden savaş gemisinden de kurtulmuş olacaktı. Fakat kara yolcuğunun yol şartları nedeniyle deniz yolculuğundan daha çetin olacağı anlaşıncı bu fikirden vazgeçilerek vapurla yolculuğa devam kararı alındı.

Bandırma Vapuru, 19 Mayıs 1919 Pazartesi günü sabah 08:15'te Samsun'a demir atarken, İsmail Hakkı Kaptan yaşamının en mutlu anını tadıyordu. Mustafa Kemal Paşa ve beraberindeki ekip, bugünkü Samsun Büyük Oteli ve Yaşar Doğu Spor Salonu arasında bulunan İlk Adım Anıtı'nın olduğu yerdeki Fransızlar'dan kalma Dil (Reji) İskelesi'nden karaya ayak bastı.

Mustafa Kemal ve arkadaşlarını ilk olarak Havuzlu İsmail'in kullandığı sandalla Kurmay Binbaşı Mahmut Ekrem Bey karşıladı. Güvertede bulunan Mustafa Kemal'in yanına giden Mahmut Ekrem Bey selam verdi ve onu Samsun'da ilk karşılayan kişi oldu. Mustafa Kemal ve arkadaşları kalabalık oldukları için tek otele yerleştirilmedi. Paşa, bir grup maiyetiyle birlikte Jean İnnis Mantika'ya ait olan ve bugün Gazi Müzesi olarak kullanılan "Mantika Palas"ı yerleştirildi. Diğerleri ise bugünkü Samsun Ticaret ve Sanayi Odası'nın yerinde bulunan o zamanki Karadeniz Oteli'nde kaldı.

ZAFERİN KAZANILDIĞI GÜNLERİN BAŞLANGICI

Mustafa Kemal'in 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a ayak basarak başlattığı kurtuluş mücadelesi, tüm dünyada yankı bulup Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında büyük paya sahip olsa da, o günlerde bu önem pek anlaşılamamış, ekibin bu küçük Karadeniz kentine gelmesi, gazetelerde bile yer almamıştı. Ancak aynı yıl içinde sonrasındaki adımlarla birlikte tablo değişti. Art arda yaşanan gelişmelerle Mustafa Kemal'in gerçek düşüncesi ortaya çıktı ve Vahdettin ona geri dönmesi emrini verdi. Kuşkusuz, bu emir herhangi bir karşılık bulmadı. 1919 yılı içinde Havza ve Amasya Genelgeleri, Misak-ı Milli Kararları, Erzurum ve Sivas Kongreleri artık geri dönülmez yolculuğun mihenk taşları oldu. 19 Mayıs ise Mustafa Kemal'in liderliğinde, tarih sahnesinde tam bağımsızlığı elde etmek için çıkılan bu yolda, kesin zaferin kazanıldığı günlerin başlangıcı olarak kabul gördü.

Kurtuluştan sonra Atatürk, cumhuriyetin savunulması ve korunması görevini, yeni kurulan Türk devletinin dinamik gücü olarak gördüğü Türk gençliğine emanet etti. Bu vesileyle de meşaleyi devrederek, Samsun'a çıktığı ve Türk milletinin Kurtuluş Savaşı'na başladığı günü, gençlere armağan etti. O meşale, 100'üncü yılında yolu aydınlatmaya devam ediyor.

BREXIT KÖRDÜĞÜMÜ ÇÖZÜLEBİLECEK Mİ?

BİRLEŞİK KRALLIK'IN AVRUPA BİRLİĞİ'NDEN ÇEKİLMESİ, KISA ADIYLA BREXIT, BİR KEZ DAHA, BU DEFA EN GEÇ 31 EKİM'E ERTELENDİ. BÜYÜK KAOS ŞU AN İÇİN ENGELLENDİ AMA BREXIT'İN YAYDIĞI BELİRSİZLİK HAVASI SÜRÜYOR.

■ BİRAY ANIL BİRER

2015'ten bu yana Avrupa gündemini yoğun şekilde meşgul eden ve tabiri caizse "arapsaçına" dönen Brexit, en geç 31 Ekim'e ertelendi. Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden (AB) ayrılması anlamına gelen Brexit'in gündeme gelmesi, 2015 öncesinde Euro Bölgesi'ndeki (para birimi olarak Euro'yu kullanan 19 AB ülkesi) ekonomik çalkantı ve göçmen krizi sonrasına dayanıyor. Mayıs 2015'te seçimleri kazanan dönemin İngiltere başbakanı David Cameron, İngiltere-AB ilişkilerini yeniden görüşmek için çalışmalarına başlamıştı. Söz konusu gündem maddeleri içinde göçmenlerin sosyal güvenlik ödenekleri, mali teminatlar ve Birleşik Krallık'ın AB mevzuatlarını daha kolay bloke etme yolları da vardı. Cameron, Şubat 2016'da bu görüşme sonuçlarını açıkladı ve Brexit'in oylanması için 23 Haziran'ı referandum tarihi olarak belirlediklerini duyurdu.

Bütün dünyada yankı uyandıran referandumda 30 milyondan fazla kişi oy verdi ve yüzde 48,1'e yüzde 51,9 oranla Brexit'e "evet" dendi. Öte yandan, Birleşik Krallık'ın farklı bölgelerindeki oylar değişkenlik gösteriyordu. Kuzey İrlanda ve İskoçya, AB'de kalmak istedi; bu durum da İskoçya bağımsızlığı için başka bir referandum talebine yol açtı. İngiltere ve Galler ise Brexit lehinde oy kullandı. Ekim 2016'da, David Cameron'un istifasının ardından görevi devralan Theresa May, Avrupa Birliği Antlaşması'nın 50'nci maddesini başlatma niyetini açıkladı. Yani Britanya'nın resmî olarak AB'yi terk edeceğini bildirdi. 29 Mart 2017 tarihinde, bir gün önce May tarafından imzalanan rapor, Avrupa Birliği Konseyi'ne teslim edildi. Böylece 30 Mart 2019 olarak belirlenen çıkış tarihinin geri sayımı resmen başlamış oldu. Ancak bu süreç boyunca AB ile Birleşik Krallık arasında yapılması beklenen ayrılık anlaşması, Birleşik Krallık milletvekilleri tarafından üç kez reddedildi ve böylelikle Brexit'in tarihi 12 Nisan 2019'a ertelendi. Ancak bu tarih öncesinde bir anlaşma sağlanamaması nedeniyle Brüksel'de AB liderleri, May'e altı ay daha süre tanıdı. Başbakan Theresa May ise 12 Nisan'da 27 Avrupa Birliği ülkesinin verdiği teklifi kabul etti. Devlet ve hükümet başkanlarının Brüksel'de aldığı kararı, AB Konseyi Başkanı Donald Tusk da onayladı. Bu

**BİRLEŞİK KRALLIK İLE AVRUPA BİRLİĞİ
ARASINDA YAPILACAK ANLAŞMADA EN
SORUNLU NOKTALARDAN BİRİ, KUZAY
İRLANDA VE İRLANDA CUMHURİYETİ
ARASINDAKİ SINIR... ADANIN SORUNLU
TARİHİ NEDENİYLE, HER İKİ TARAF DA
ÇATIŞMA KAYNAĞI OLABİLECEK GÜMRÜK
KONTROLLERİNDEN KAÇINMAK İSTİYOR.
ANCAK İMZALANACAK SERBEST TİCARET
ANLAŞMASI BURADA SIKINTI YARATİYOR.**

erteleme, Birleşik Krallık'a mümkün olan en iyi çözümü bulması için zaman verecek. AB'nin teklifi ise şartlara dayalı: İngilizlerin Avrupa seçimlerine katılmaları gerekiyor. Britanya Parlamentosu da AB kararlarına müdahale edemeyecek.

Her durumda, 27 AB ülkesi May'e istediğini verdi: Zaman. Ancak üçüncü kez ertelenen Brexit en geç 31 Ekim'de gerçekleşmek durumunda. İngiltere son günü beklemeden "çıkış yapabilir" veya Brexit'i iptal edebilir. Karar şimdi tamamen Birleşik Krallık'ın elinde. Açık olan bir şey var ki May, Avrupa seçimlerinden önce geri çekilme anlaşmasını onaylayabilmeyi umuyor.

MAY'IN ANLAŞMASI NELER İÇERİYOR?

May'in çok konuşulan, Birleşik Krallık ve AB arasında ayrılık anlaşması. yaklaşık 585 sayfa uzunlukta ve temelde üç konuyu kapsayacak şekilde düzenlenmiş:

- Daha önce anlaşmaya varılmış yükümlülükleri yerine getirmek için Birleşik Krallık'ın AB'yle arasındaki mali çözümler.
- Birleşik Krallık'taki AB vatandaşlarının ve Avrupa'daki Birleşik Krallık vatandaşlarının Brexit sonrası hakları.
- İrlanda adasındaki "zor sınır" uygulamasını önleme mekanizması.

Anlaşmada iki tarafın bundan sonraki ticari ilişkisine dair isteklerin yer aldığı yedi sayfalık politik bir açıklama da mevcut. Bu konuda müzakereler ise henüz başlamadı. Ayrıntıların bazıları daha uzun sürse de Birleşik Krallık ve AB, mali anlaşma ve vatandaşların hakları konusunda oldukça hızlı bir şekilde anlaştılar.

Asıl sorunlu nokta, Brexit'in ardından Birleşik Krallık ve AB arasındaki sınır hâline gelecek olan Kuzey İrlanda ve İrlanda Cumhuriyeti arasındaki sınır. Adanın sorunlu tarihi nedeniyle, her iki taraf da çatışma kaynağı olabilecek gümrük kontrollerinden kaçınmak istiyor. Sorun şu ki Başbakan May, Ocak 2017'de Birleşik Krallık'ı hem Avrupa Tek Pazarı'ndan hem de (kendi başına dünya çapında ticaret anlaşmaları yapmak amacıyla) gümrük birliğinden çıkarmaya söz verdiği için gümrük ve düzenleme kontrolleri neredeyse kaçınılmaz hâle geldi. Sonuçta İrlanda sınırının, Birleşik Krallık'ın ayrılmasının ardından imzalanacak olan kapsamlı serbest ticaret anlaşması şartları altında bir sorun hâline gelmemesi bekleniyor. Ancak bu konu Aralık 2020'deki geçiş döneminin sonuna kadar müzakere edilmeyeceği için AB, serbest ticaret anlaşması yürürlüğe girene kadar "fiziksel sınır" uygulamasından, yani gümrükten geçen insan ve malların ayrıntılı kontrolünden kaçınma amacıyla "backstop" olarak adlandırılan tedbir maddesinin uygulanmasında ısrar ediyor. "Backstop" iki tarafın bir anlaşmaya varamaması durumunda, fiziksel bir sınırın ortaya çıkmasını önlemek için Kuzey İrlanda'nın süresiz olarak Avrupa Birliği'nin gümrük düzenlemeleri içerisinde kalacağı bir sigorta poliçesi. AB'nin "backstop" konusundaki ısrarı nedeniyle May'in anlaşması bir türlü imzalanamadı, zira Brexit muhafazakârları, Birleşik Krallık'ın sonsuza kadar AB ile gümrük birliğinde "sıkışması" olasılığından korkuyor.

MAY'IN BREXIT MUHAFAZAKÂRLARIYLA BAŞI DERTTE

Brexit'in parlamentoda sıkışıp kalma durumu aylardır değişmedi: May'ın anlaşmayı parlamentoya kabul ettirmek için kendi partisi Muhafazakâr Parti'nin ve Kuzey İrlanda partisi DUP'un oylarına ihtiyacı var ama Brexit'i ölümüne savunan katı fikirli muhafazakârlar yakın gelecekte fikirlerini değiştirecek gibi görünmüyor. Aslında alınan ek süre, Boris Johnson ve Jacob Rees-Mogg gibi Brexit yanlısı muhafazakârlar için kötü haber. Birleşik Krallık, AB'den erken ve kesin olarak çıkmak yerine, planlanandan daha uzun süre burada kalıyor; hatta mevcut durumda AB seçimlerinde bile yer alabilir. Bu olasılık, muhafazakârlar için istenmeyen bir senaryo...

Öte yandan, muhafazakârlar kendi "dediğim dedik" tavırlarını da bir kenara bırakmak durumunda, zira işler onların niyet ettikleri gibi gitmedi. May'ın, muhalefetteki İşçi Partisi'yle çoğunluk oluşturma girişimleri muhafazakârları iyice zora soktu. University of Kent profesörlerinden Matthew Goodwin, sosyal medya aracılığıyla yayınladığı mesajlarda May'ın kendi partisinden pek çok kişiyi kızdırdığını söylüyor.

May sürecin başlarında "Brexit, Brexit demektir" şeklinde keskin bir tavra bürünmüş olsa da, süreç uzadıkça uzuyor ve partiler arası pazarlıklar yürütülüyor. Goodwin'in Unherd adlı online gazetede yaptığı yoruma göre, İşçi Partisi lideri, eski Marksist Jeremy Corbyn bu sayede kamuoyu nezdinde

güçlendi ve meşruiyeti arttı.

Diğer taraftan bakılırsa, May şimdilik bir anlaşma olmadan kaotik bir Brexit'i önledi ve rahat bir nefes aldı. Bundan önce AB'yle müzakere ettiği anlaşma mecliste başarılı olamamıştı. May, rakiplerini ikna etmek için istifasını bile sundu.

Başbakan İşçi Partisi'yle de görüşmelere devam ediyor ve her görüşme sonrası konuşmalarının yapıcı geçtiğinden dem vuruyor. Öte yandan, ortada bir çözüm ise yok. Brexit'in nasıl olması gerektiğine dair sadece muhafazakârlar değil, İşçi Partililer de kendi aralarında anlaşmaya varmış değil. Yine de İşçi Partisi gümrük birliği konusunda yumuşak bir geçiş ve AB'yle daha yakın bir bağ istiyor. May'ın partisindeki muhafazakârlar ise bunu kategorik olarak reddediyor.

AB'deki pek çok hükümetin beklentisi ise, Birleşik Krallık'ın Avrupa Parlamentosu seçimlerine hazırlanması yönünde. Almanya Başbakanı Angela Merkel, Birleşik Krallık'ın seçimlere hazırlanmasının önemli olduğunu, ancak bu şekilde AB kurumlarının işlerliğinin garanti edilebileceğini söylüyor. Birleşik Krallık Parlamentosu'ndaki muhafazakârlar ve İşçi Partisi üyeleri ise bu hazırlığa sıcak bakmıyor. Zira Brexit yakın zamanda gerçekleşirse adayların hazırlığı ve yapılan organizasyonlar boşa gidecek. Ayrıca Muhafazakâr Parti'nin gözle görülür bir "iflas" kaygısı var. Zira tarih, hükümet partisinin seçimlerde bu yüzden cezalandırıldığını gösteriyor.

İngiltere Başbakanı Theresa May, kördüğüne dönen Brexit'te bir anlaşma sağlamayı henüz başaramadı.

Muhafazakârlar Brexit'in bir an önce gerçekleşmesini istiyor...

...Diğer yandan ülkede ayrılığa karşı birçok İngiliz var.

EKONOMİ AKTÖRLERİ TETİKTE

Brexit ertelendi ancak iptal edilmedi. Dolayısıyla Birleşik Krallık ekonomisinin yönü hâlâ en büyük kaygı konularından. AB'den anlaşmasız ve birdenbire çıkıldığı takdirde sterlin değer kaybedecek ve fiyatlar artacak. Geçtiğimiz günlerde yapılan bir ankete göre 10 şirketten 9'u mallarını Dover'daki gümrükten zamanında geçirebilmek konusunda endişeli. Birleşik Krallık, meyvelerinin yüzde 70'ini ve sebzelerinin de yüzde 90'ını AB'den ithal ediyor. Dolayısıyla Birleşik Krallık Parlamentosu sebze-meyvenin gümrükten geçme önceliği olup olmayacağına da karar vermek zorunda kalacak.

Brexit süresinin uzatıldığı duyurulunca Britanya Sanayi Birliği (CBI) üye şirketlerinin acil durum planlarını şimdilik askıya aldıklarını ve bundan memnuniyet duyduklarını duyurdu. CBI Başkanı Carolyn Fairbairn Twitter'dan yayınladığı mesajda "Şirketler şimdilik 'anlaşmasız ayrılık' planlarını gözden geçirecek ama o planlar tamamen askıya alınmadı" dedi. Ne de olsa altı ay su gibi akıp gidebilir ve anlaşmaya dair yine bir sonuç alınamayabilir.

AYRILIK SONRASINDA BİRLEŞİK KRALLIK EKONOMİSİNİN KARŞILAŞABİLECEĞİ SORUNLAR KAYGI YARATMAYA DEVAM EDİYOR. SERT BİR ÇIKIŞ STERLİNİN DEĞER KAYBETMESİNE VE FİYATLARIN ARTMASINA NEDEN OLABİLİR. BREXIT'İN ERTELENMESİ SONRASINDA BRİTANYA SANAYİ BİRLİĞİ, ÜYE ŞİRKETLERİN ACİL DURUM PLANLARINI ŞİMDİLİK ASKIYA ALDIKLARINI VE BUNDAN MEMNUNİYET DUYDUKLARINI DUYURDU.

Anlaşmasız bir çıkış, Birleşik Krallık ve Avrupa Birliği arasında ticaret anlaşması olmama riskini içeriyor. Bu durumda taraflar, Dünya Ticaret Örgütü'nün belirlediği gümrük tarifelerine uymak zorunda kalacak. Dublin City University'den Martina Lawless ve Edgar L W Morgenroth'un yaptığı "The product and sector level impact of a hard Brexit across the EU" (Brexit'ten anlaşmasız çıkışın ürün ve sektör seviyesindeki etkileri) başlıklı araştırma, Birleşik Krallık ve diğer tüm AB üyeleri arasındaki ayrıntılı ticaret akışlarını inceliyor ve böyle bir sonucun ülkeler arasında farklı etkilere neden olacağını ortaya koyuyor. Birleşik Krallık'la yapılan ticaretteki azalmalar ülke düzeyinde farklılıklar gösteriyor. Örneğin Finlandiya'nın ticaret oranı yüzde 5 düşerken, Bulgaristan'da bu oran yüzde 43 seviyesinde olacak. Gıda ve tekstil en çok etkilenecek sektörler ve bu sektörlerdeki ticaret oranında yüzde 90'a varan azalma meydana gelecek. Gümrük vergilerindeki artış nedeniyle fiyatların yükselmesi ise öncelikle tüketicileri vuracak. Özellikle et, süt ürünleri ve tütün ürünleri gibi mallarda tarifeler yüzde 15'in üzerinde artış gösterebilir.

AB'nin kararıyla sadece "eli kulağında" bir kriz önlendi. Şimdi, bütün partilerden politikacıların bir araya gelip "ülkedeki iş dünyası" için bir çözüm bulma zamanı. Anlaşmasız bir Brexit tehlikesi hâlâ bitmiş değil. Birleşik Krallık AB'den anlaşmasız çıkarsa en uzun hazırlık süresi bile şirketlerin işine yaramayacak. Fairbairn "Şirketler 'daha iyi' hazırlanamaz çünkü anlaşmasız ayrılık için hiçbir hazırlık yeterli gelmez. Zararı kısmak kaosu önlemez" diyor. İngiliz Ticaret Odası Başkanı Adam Marshall ise sosyal medyada yaptığı açıklamada, zaman dolduğunda aynı dram kendini tekrar ederse durumun ekonomi için felaket olacağını söylüyor ve ekliyor: "Şirketlerin geleceğe dair plan yapabilmeleri için cevaplara ihtiyacı var."

Görünen o ki Brexit ve beraberinde gelen sorular Birleşik Krallık Parlamentosu'nda uzunca bir süre tartışılmaya devam edecek. Süreçteki hamlelerin dünyaya getireceği sonuçlar da hep birlikte izlenip tecrübe edilecek.

"KOÇ TOPLULUĞU İLE AYNI DEĞERLERDE BULUŞUYORUZ"

KOÇ TOPLULUĞU İLE AYNI DEĞERLERE SAHİP OLMALARININ İŞ ORTAĞI OLMALARINDA BÜYÜK BİR PAYI OLDUĞUNU DÜŞÜNEN KOCAELİ OPET BAYİİ MİNE YARDIMCI, KOÇ TOPLULUĞU'NUN MARKALARI VE VAKFIYLA TÜRKİYE'DE HERKESE DOKUNDUĞUNUN ALTINI ÇİZİYOR.

Opet Bayii Mine Yardımcı, tüketicilerin Opet markasına büyük bir güven duyduğunu ve Opet'in de bunu hak ettiğini söylüyor.

Koç Topluluğu ile yolları bundan 30 yıl önce aile şirketinin Migros franchise'ı olmasıyla kesişen Opet Bayii Mine Yardımcı, bugün yeniden Koç ile iş birliği yapmaktan dolayı çok mutlu olduğunu söylüyor. Opet'in ve Koç Holding'in sosyal sorumluluk projelerini ilgi ve gururla takip ettiğini belirten Yardımcı, "Koç Topluluğu ve Opet'le aynı değerleri taşıdığımızı düşünüyorum. Opet'in yanı sıra Vehbi Koç Vakfı'nın çalışmalarını takip ediyorum. Ülkem adına yapılan her çalışmadan gerçekten gurur duyuyorum" diyor.

Bize kendinizden bahseder misiniz? Ne zamandır Opet'in bayiliğini yürütüyorsunuz? Koç Topluluğu ile iş birliğinizin geçmişinden ve nasıl başladığından bahseder misiniz?

Üniversiteden mezun olduktan sonra aile şirketinde babamla beraber çalışmaya başladım. Nazif Yardımcı ve Yardımcı İnşaat Şirketleri o dönemde taahhüt işleri yapıyordu. Benim çalışmaya başladığım dönemde, Kocaeli'nde yaptığımız bir yatırımla ilk defa Koç Holding'le çalışmaya başladık ve Migros'un franchise'ı olarak servis sektörüne girdik. Bu vesile ile Yardımcı Pazarlama A.Ş. şirketi kuruldu. Yaklaşık 30 yıl sonra bugün Yardımcı Pazarlama AŞ. olarak Opet bayisiyiz ve tekrar Koç Holding'le çalışmaya başlamış olduk.

Çalışma hayatınızda sizi başarıya ulaştıran ne oldu? Bölgenizde size öne çıkaran ve tercih nedeni olmanızı sağlayan etkenler neler?

Bizi öne çıkaran en önemli özelliğimiz, yaklaşık 30 yıldır istikrarlı, kaliteden ödün vermeden sürdürdüğümüz güvenilir hizmet anlayışımızdır. Bu çok standart bir açıklama gibi gelebilir ama Türkiye gibi ekonominin çok değişken olduğu, krizlerin bol olduğu bir ülkede bunu sağlamanın gerçekten başarı olduğunu yeni fark ediyorum.

Koç Topluluğu'nun ve Opet'in size ve iş hayatınıza bakışınıza, hatta bölgedeki konunuza nasıl bir katkı sağladığını düşünüyorsunuz?

Koç Topluluğu ve Opet'le aynı değerleri taşıdığımızı düşünüyorum. Opet'in Türkiye'nin her yerinde uygulamaya başladığı Temiz Tuvalet Kampanyası'nın yarattığı etkinin; Opet'in Türkiye'nin en güvenilir ve en iyi hizmet veren akaryakıt şirketi olmasını sağlaması ile sınırlı kalmadığını, ayrıca tüketicide servis aldığı her yerde temiz tuvalet beklentisini ve bilincini yarattığına inanıyorum. Aynı şekilde şimdi istasyonlarda kadın istihdamını artırmayı hedefleyen Kadın Gücü Projesi'nin de öncü ve kadınları motive edici olduğunu düşünüyorum, özellikle bu dönemde böyle bir kampanyanın başlatılmış olmasını çok değerli buluyorum.

Tüm başarılar, doğru bir ekiple gerçekleşiyor. Siz ekibinizi nasıl tanımlarsınız?

Çok özel bir ekibiz ve gerçekten ekipteki herkes çok değerli. Biz ekip demiyoruz, takımız diyoruz. Özellikle çünkü dört senedir istasyonumuzda yönetici yok. İş hayatımda en mutlu olduğum anlardan birisini paylaşmak istiyorum, bir gün müşteri geliyor ve bir problemi için yönetici ile görüşmek istiyor, bizim pompa görevlisi arkadaşımızın cevabı: "Buyurun ben yardımcı olayım, biz yönetici kullanmıyoruz" diyor ve gerçekten müşterinin problemini çözüyor. Dört yıldır üzerinde çalıştığımız bir yönetim modeli bu. Başlangıçta bir sene boyunca eğitim ve danışmanlık aldık; şimdi kendimiz, her gün geliştirerek sürdürüyoruz.

Topluluğun hayata geçirdiği sosyal sorumluluk projelerinde de rol alıyor musunuz? Topluluğun sosyal sorumluluk alanındaki yaklaşımını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Maalesef sosyal sorumluluk projelerinde sorumluluk alma fırsatım olmadı. Opet'in yanı sıra Vehbi Koç Vakfı'nın çalışmalarını takip ediyorum. Ülkem adına yapılan her çalışmadan gerçekten gurur duyuyorum.

Opet sizce sektörde nasıl bir konumda? Bu konum size rekabet açısından nasıl bir fayda yaratıyor?

Opet'in akaryakıt sektöründe hizmette önder olması, pazar payının iyi olması kesinlikle ticarete avantaj sağlıyor. Uzun yıllar akaryakıt istasyon işletmeciliğini farklı uluslararası markalar altında yaptığımız için; yabancı sermayeli dağıtım firmalarının sektöre yaklaşımı ile Koç Holding ve Opet'in sektöre yaklaşımı arasındaki farkı çok net olarak gördük. Fark sadece ülke için yapılan sosyal sorumluluk projeleri ile sınırlı değil, bayiye verilen değer ve süreklilikle ilgili fark çok net.

Opet Türkiye'nin en sevilen markalarından biri, tüketicinin ilgisini ve markaya duyduğu yakınlığı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tüketicinin markaya duyduğu güveni ve ilgiyi Opet hak ediyor; iyi hizmetle bunu kazanmış ama kazanılmış bu güveni sürekli kılmak kesinlikle aynı çabanın devam

Mine Yardımcı, birlikte çalıştığı ekibi "çok özel bir takım" olarak nitelendiriyor.

etmesi ile mümkün. Akaryakıt istasyon işletmeciliğinin bu zor ekonomik koşullarda hizmeti aksatmadan sürdürebilmek için gerçekten çok fedakârlık yapmak ve çabalamak gerekiyor. Biz bayi olarak bu bayrağı iyi taşıdığımızı düşünüyorum.

İşlerinizi devredeceğiniz yeni nesil var mı? Var ise onlara iş hayatı, çalışma kültürü ve işinizin devamlılığıyla ilgili ne gibi tavsiyelerde bulunuyorsunuz?

İki oğlum okuyor ve iş hayatına başlamış yeğenlerim var; onlar geleceğin ortakları. Şimdilik akaryakıt istasyonu işletmeciliği ilgilerini çekmiyor. Bizim tek işimiz akaryakıt istasyonu işletmeciliği değil, Konya'da prefabrik fabrikamız da var. Her iki işletme için hem çocuklarıma hem beraber çalıştığımız arkadaşlarıma, babamdan duyduğum sözü inanarak tekrarlıyorum: "Ne yaparsanız yapın en iyisini yapın." Ama kendim buna ek olarak "mutlaka dünden daha iyi olun" diyorum. Ben de hep dünden daha iyi olmak için çalışıyorum, araştırıyorum, eğitim alıyorum.

Bu yıl 93. yaşına giren Koç Topluluğu'nun bir parçası olmak bireysel olarak ve iş yaşamınızda ne ifade ediyor? Siz Koçlu olmayı nasıl tanımlıyorsunuz?

Aslında Türkiye'de Koçlu olmayan kimse var mı demek istiyorum. Bu topraklarda Beko veya Arçelik olmayan ev var mıdır, arabasına Opet'ten yakıt almayan var mıdır? Büyük oğlum Vehbi Koç Vakfı (VKV) ortaokulu ve lisesinden mezun, küçük oğlum hâlâ lisesinde okuyor. VKV tarafından yönetilen bir okulda okumalarından dolayı çok mutluyum. Bireysel olarak VKV'nin okulundan, hastanesinden yararlanıyorum. Kurumsal olarak başlangıçta da belirttiğim gibi aynı değerlerde buluşup, iş ortaklığı yaptığım için mutluyum.

DİVAN'DA RAMAZAN'IN ADI DA TADI DA BİR BAŞKA...

RAMAZAN AYININ BAŞLAMASINA SAYILI GÜNLER KALA TÜM MUTFAKLARDA TATLI BİR TELAŞ VAR. DİVAN İSTANBUL OTELİ'NİN MUTFAĞI DA BUNLARDAN BİRİ... ŞEF ERKAN ÖZDEMİR YÖNETİMİNDE HİZMET VEREN MUTFAK, HER YIL OLDUĞU GİBİ BU YIL DA EN ÖZEL LEZZETLERİ SOFRALARA TAŞIYOR, KONUKLARIYLA BULUŞTURUYOR.

Divan İstanbul Oteli, Türk turizmi açısından çok önemli bir sembol. Kuruluşundan bu yana yerli, yabancı birçok misafiri ağırlayan, Türk misafirperverliğini turizm sektöründe daha da görünür kılan Divan, mutfağıyla damaklarda eşsiz tatlar bırakmaya Ramazan ayında da devam edecek. Bunu, daha otelin kapısından içeriye girdiğiniz anda hissetmeye başlıyorsunuz. Örneğin, Divan Oteli'nin kuruluşunun 40. yılı kutlamaları kapsamında Semahat Arsel önderliğinde hazırlanan "Eskimeyen Tatlar" kitabını lobide görüp sayfalarını çevirdiğinizde Türk mutfağına dair detaylar ve hoş hikâyelere karşılaşıyorsunuz. Belki de hayatınızın bir döneminde tattığınız bir yemeğin kokusunu burnunuzda hissediyor ve zamanda bir yolculuğa çıkıyorsunuz. Verdiğiniz bir siparişle Anadolu'nun bir köyünde binbir emekle kurutulan bir sebzeyi tadıyorsunuz mesela ya da daha önce hiç karşılaşmadığınız bir sunuma şaşıyorsunuz. Süprizlerle dolu Divan mutfağında Türk mutfağının derinliğini bir kez daha keşfediyorsunuz. Tüm değerleri kucaklayan Divan'ın mutfağı şimdi de on bir ayın sultanı Ramazan için tatlı bir telaş içinde. Zengin mutfak kültürünün Ramazan menüsüne de yansıdığı Divan'daki hazırlıkları ve Türk mutfak kültürünü Şef Erkan Özdemir ile konuştuk.

Erkan Bey, Divan İstanbul Oteli dünyanın pek çok farklı ülkesinden konuk ağırlıyor. Dolayısıyla onlar için Divan'ın mutfağı bir anlamda Türk mutfağının da yansıması... Bu açıdan Divan'ın konumunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Divan, Türk mutfağını geçmişten günümüze başarıyla temsil eden çok önemli bir marka. Özüne sahip çıkmış. Burası modernize de edilse hâlâ arkasında bir kültürü barındırıyor. Bir misafir konuk olduğu evde nasıl ağırlanıyorsa burada da öyle ağırlanıyor. Bu da benim çok hoşuma gidiyor. Bunda Semahat Hanım'ın etkisi çok fazla... Semahat Hanım örfüne, adetine, kültürüne sahip çıkıyor. Bu önderliğin de etkisiyle hazırladığımız yemeklerle ilgili konuklarımızdan olumlu, olumsuz aldığımız tüm yorumlar bizim için daha da kıymetli hâle geliyor. Misafirlerimizden özellikle bunu talep ediyoruz. Aslında konuklarımızın çeşitliliği menülerimize de yansıyor. Yalnızca Türk yemeklerini sunmuyoruz onlara. İtalya, Fransa ve Uzak Doğu mutfaklarından da menülerimize eklemeler yapıyoruz. Herkesin damak tadına uyabilecek yemekler çıkarmaya özen gösteriyoruz.

Menünüzün şekillenmesinde etkili olan diğer unsurlar neler oluyor?

Kullandığımız malzemenin arkasındaki hikâye bizim için çok kıymetli. Divan gibi, Semahat Hanım gibi bu kültüre sahip çıkmak isteyenlerin de talepleriyle firmalar, Anadolu'nun köylerinde özel üretim yapan insanların ürünlerini bizlere ulaştırıyor. Biz de ne mutlu ki coğrafi işaretli, hikâyesi olan ürünleri kullanarak, hikâyesi olan yemekler yapıyoruz. Menüümüze de yemeklerde kullandığımız ürünlerin hikâyelerini mutlaka ekliyoruz. Bu ürün nerede, nasıl yetişti tüm bu detaylara hakimiz. Zira konuklarımızın profili de bunu gerektiriyor. Artık insanlar hangi yemeği en iyi nerede yiyeceğini biliyor. Artık herkes yurt dışına çıkabiliyor, herkes en iyi yemeğe ulaşabiliyor. Bu da bizleri daha özel ürünler talep eder hâle getiriyor.

Peki bu taleplerle birlikte mutfak kültüründe nasıl bir değişim yaşıyor?

Aslında mutfağımız modernize oluyor. Aşçılar yemeklerini modernize ederek sunuyor, çok şık şeyler de çıkıyor. Bu tamamen araştırmayla ve denemeyle ilgili. Eskiyle yeniyi

"DİVAN, TÜRK MUTFAĞINI GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE BAŞARIYLA TEMSİL EDEN ÇOK ÖNEMLİ BİR MARKA. BUNDA SEMAHAT HANIM'IN ETKİSİ ÇOK FAZLA. SEMAHAT HANIM ÖRFÜNE, ADETİNE, KÜLTÜRÜNE SAHİP ÇIKIYOR. BU ÖNDERLİĞİN DE ETKİSİYLE HAZIRLADIĞIMIZ YEMEKLERLE İLGİLİ KONUKLARIMIZDAN OLUMLU, OLUMSUZ ALDIĞIMIZ TÜM YORUMLAR BİZİM İÇİN DAHA DA KIYMETLİ HÂLE GELİYOR."

uyarlamak çok yerinde bir uygulama bence. Bazı ürünlerin orijinaline ulaşmak mümkün olmayabiliyor. Dünyada değişmeyen reçeteler vardır. Bizim mutfağımızda da öyle.

Divan'ın başarıyla temsil ettiği bu mutfağa yaklaşımı nasıl? Bilinen reçeteleri fazla değiştirmeden uygulamak mı, yoksa farklı reçeteler deneyerek yeni lezzetler yaratmak mı?

Bazı reçeteleri mutlaka koruyoruz, bazılarını ise modernize ediyoruz. Örneğin beğendili tas kebabı, kuru fasulye, etli pazı sarma... Bunların her biri küçük dokunuşlarla değiştirebileceğimiz ancak bunu tercih etmediğimiz yemekler. Ancak bunları dışında modernize ettiğimiz ürünler var elbette. Örneğin beğendiye balıkla ya da bonfile dilimiyle servis yapabiliyoruz. Burada önemli olan tabaktaki unsurları bir bütünlük içinde sunabilmek, birbirine yakıştırabilmek.

Mesela son dönemde kuzu incik üzerine çalıştık. Orijinal sunum da yapıyoruz ancak modernize ettiğimiz versiyonumuz da var. 8 saat pişirilmiş kuzu inciği didip, sütte bekletilmiş ceviz, tarhun otu, erik püresiyle birlikte servis ediyoruz. Oldukça rağbet görüyor ve beğeniliyor.

Bazı lezzetlerin müdavimleri olduğunu ve sık sık bu lezzetleri tatmak için burayı ziyaret ettiklerini biliyoruz. Şu anda Eskimeyen Tatlar menünüz de oldukça ilgi görüyor. Bizlere bu menüden bahsedebilir misiniz?

Eskimeyen Tatlar menüsü, Semahat Hanım'ın öncülüğünü yaptığı Eskimeyen Tatlar kitabından seçilen lezzetlerin yer aldığı bir menü. Her otelimiz bu kitaptan farklı bir seçki oluşturuyor ve bu seçkiyle Osmanlı'dan günümüze kadar gelen lezzetler buluşuyor. Divan şeflerinin özel reçetelerle hazırladığı, yıllar öncesinden günümüze uzanan lezzetler bunlar. Üç ayrı aşamada servis edilen menüde çorba, başlangıç ve ana yemek çeşitleri yer alıyor. Karayaka kuzusu, Karacadağ pirinci, İspir fasulyesi, Kastamonu pastırması, Finike portakalı gibi coğrafi işaretli ürünler bu menüde yer alıyor. Şu an bizim kullandığımız menüde çorba olarak Amasya Çiçek Bamya Çorbası ve İskembe Çorbası bulunuyor. Başlangıçlarda Arnavut Ciğeri, Zeytinyağlı Sakız Baklası ve Zeytinyağlı Lahana Dolması yer alıyor. Ana yemeklerimiz ise Tavuklu Keşkek, İspir Kuru Fasulyesi, Gaziantep Usulü Alınazık, Ördek Yahnisi ve Gaziantep Usulü Şiveydz. Ramazan ayıyla birlikte bu menümüzün yerini özel farklı bir menü alacak. Ancak Ramazan ayı sonrası yine bu menüyü konuklarımızla buluşturmaya devam edeceğiz.

Ramazan ayının başlamasına sayılı günler kala hummalı bir hazırlık içindesiniz. Ramazan sofralarını diğer zamanlarda hazırlanan sofralardan farklı kılan nedir?

Ramazan ayı aslında sofralarımızda oldukça fazla çeşit gördüğümüz, görmek istediğimiz bir ay. Ramazan sunumları da eskiden sahip olduğumuz kültürün bir devamı.

Eskiden sadece Ramazan'da Türk yemeklerine önem veriyor ve o dönemde sofrada bu lezzetlere daha fazla yer veriyorduk. Ancak artık Ramazan ayı dışında da

“BU BİR EKİP İŞİ”

Şef Erkan Özdemir, 1989 yılında başladığı mesleğinde farklı deneyimler yaşamış. Ancak Divan'ın ondaki yeri farklı. “Aşçı olan babamın etkisiyle bu mesleği seçtim ve çok severek, özenerek bu mesleğe başladım” diyen Özdemir, yemek yapma işinin bir sonunun olmadığını altını çiziyor. Ona göre bir sanatçı gibi tabağı süslemek, ardından yemeği tadan kişinin beğenisini duymak mesleğin en güzel yanlarından.

Türk mutfağının sizin hikâyenizdeki yeri nedir?

Türk mutfağı benim için çok önemli. Çünkü Türk mutfağında kullanabileceğimiz malzeme sayısı oldukça fazla. Bu çeşitliliğin yanına aşçının yaratıcılığını da eklediğinizde yeni lezzetler oluşturmak ve farklı hikâyeler anlatmak da mümkün oluyor. Bu noktada ülkemizde çalışan yabancı şeflerin bizim yemek kültürümüze çok olumlu katkı yaptıklarını düşünüyorum. Onların da etkisiyle bizler kendi mutfağımıza daha çok sahip çıkmaya, eski tatları günümüze taşımaya başladık.

Peki başarınızın püf noktası nedir?

Ne iş yaparsanız yapın sevmeniz gerekiyor. Ben işimi fazlasıyla seviyorum. Eskiden yemekleri bitirdikten sonra her günümün bir saatini internette uluslararası mutfakları araştırarak geçirirdim. Şimdilerde o kadar zaman bulamasam da bu araştırmalara devam ediyorum. Yurt dışında neler yapıyor, bizler burada neler yapabiliriz onları anlamaya çalışıyorum. Kendi yerel malzemelerimizden tariflere neler katabileceğimizi araştırıyoruz. Menüleri tek başıma oluşturmuyorum, ekibim de her zaman yanımda oluyor. Onlarla belirliyorum. Siz ne kadar yetenekli olursanız olun, bu bir ekip işi. Ekip olmazsa hiç bir şey olmuyor.

sofralarımızda bu lezzetleri görüyoruz. Çorbasından sulu yemeğine, tatlısından böreğine kadar çok fazla çeşit Ramazan ayında sofralarımıza geliyor.

Ramazan ayında en çok rastladığımız yemekler genellikle Osmanlı saray mutfağına ait. Neden?

Aslında Osmanlı saray mutfağı Anadolu mutfağının modernize edilmiş hâlidir. O dönemde Anadolu'da ne yeniyorsa sarayda da aslında aynı yemek, modernize edilmiş bir şekilde sunulurdu. Saray mutfağı yabancı ziyaretçiler de düşünülerek çok fazla çeşidin bir arada sunulabildiği bir mutfaktı. Geniş topraklarda hakimiyet kurmanın etkisiyle her malzemeye ulaşılabilirdi. Surların dışına çıkıldığında ise kendi topraklarınızda yetiştirdiğiniz ürünlerle, damınızdaki kuzularla yemek yapmanız mümkündü. Bu yemeklerin hem görselliği hem de lezzeti oldukça iştah açıcıydı. Bu nedenle de o dönemin yemeklerini Ramazan ayında sofralarda daha fazla görüyoruz.

Size göre Ramazan ayında öne çıkan lezzetler daha çok neler?

Ramazanın olmazsa olmazı hurma... Pastırma, sucuk da çok tercih ediliyor. Baharatlar daha fazla kullanılıyor. Çorbalar da öne çıkıyor. Eskiden yemeklerde olmazsa olmaz komposto ve hoşafı. Ramazan ayında bu geleneği sürdürüyoruz. Yemek sonunda şerbet içimiyle mideyi rahatlatma da vazgeçilmeyen bir lezzet. Ve elbette güllaç...

Bu sene Divan İstanbul Oteli'nde konuklarınızı nasıl bir Ramazan menüsü bekliyor?

Bu yıl da önceki yıllarda olduğu gibi her damak tadına uygun set menülerin yanı sıra açık büfe seçenekleri

sunuyoruz. Divan Pub'da fasıl eşliğinde açık büfe olarak servis yapacağız. İftar tabağının yanı sıra çorba, ara sıcak, zeytinyağlı, ana yemek ve tatlıdan oluşan farklı menülerimiz olacak. Ayrıca bahçemizde döner, kebab, pide ve lahmacun için üç ayrı canlı istasyonumuz olacak.

Peki Divan sahurda nasıl bir hizmet verecek konuklarına?

A la carte hizmetimiz olacak. Hazırladığımız menü içerisinde konuklarımız tercihlerini belirleyecekler. Oda servisimiz de misafirimizin istediği yemekleri servis edecek. Çok susatmayacak, akşama kadar tok tutacak, konuğumuzu uykusunda rahatsız etmeyecek bir menü belirledik. Yemeklerin protein ağırlıklı olmasına özen gösterdik.

Ramazan menünüzde yer alan bir yemeği bugün bizim için yapacak ve tarifini paylaşacaksınız. Bizler için hangi yemeği seçtiniz? Bu yemeğin nasıl bir hikâyesi var?

Bizden Haberler dergisi okurları için bugün Konya yöresinden çiçek bamyası çorbasını seçtik. Bu çorba Konya'da klasik menülerde ara yemek olarak sunulur. Düğün ve davet yemeklerinde karşımıza çıkar. Ekşi olduğu için nispeten tatlı bir yemeğin ardından, diğer yemeğe geçerken iştah açmak amacıyla takdim edilir. Çorba yapımında kullanılan çiçek bamyalar haziran ayının sonlarına doğru toplanır ve tek tek ipe dizilerek kurutulur. Kurutma işlemi yazın kurak iklimde gölgede yapılır, bu da tadının daha konsantre olmasını sağlar. Anadolu'da, bölgede yetişen ürünlerle şekillenen mutfağımıza güzel bir örnektir.

ANADOLU'NUN UNUTULMAYAN LEZZETİ: ÇİÇEK BAMYA ÇORBASI

Şef Erkan Özdemir, Bizden Haberler dergisi okurları için Eskimeyen Tatlar kitabından çiçek bamyası çorbasını hazırladı. Özdemir bu tarifile ilgili, "Çiçek bamyası lezzetli ve hikâyesi olan bir ürün. Uzun işlemlerle kurutulmuş malzeme. Bir de üzerine ekşimsi lezzeti eklendiğinde akılda kalan bir lezzet hâline geliyor. Bu çorbayı tadanlar çok beğeniyor" diyor.

Malzemeler

- 1 çorba kasesi kuru çiçek bamyası
- 1 adet kuru soğan
- 2 diş sarımsak
- Yarım çay kaşığı tatlı toz kırmızı biber
- 1 çorba kaşığı kırmızı biber salçası
- 3 yemek kaşığı zeytinyağı
- 2 yemek kaşığı tereyağı
- Yarım limonun suyu
- 1 tatlı kaşığı tuz
- Yarım çay kaşığı karabiber
- 3 su bardağı dana kemiği suyu
- 1 çay kaşığı elma ekşisi
- Yarım bağ derotu
- Yarım bağ kuru nane
- 2 adet tavuk but (kuşbaşı)

Yapılışı

Bamyalar ılık suda ıslatılır, 3 saat bekletilir. Dana kemikleri kök sebzelerle kaynatılır ve kemik suyu elde edilir. Tavuklar, soğan, sarımsak püresi, zeytinyağı ve tereyağında çevrilir, sırası ile tatlı toz kırmızı biber, biber salçası ve kemik suyu ilave edilir, kaynatılır. Islatılmış bamyalar ilave edilir. Limonun suyu, ince kıyılmış dereotu, elma ekşisi, tuz, karabiber çorbaya ilave edilir, kaynatılır. Pişirilerek kıvamı ayarlanır. Üzerine nane yağı ile servis edilir.

YAZIDA ÂHENK VE RENK

SADBERK HANIM MÜZESİ, VEHBİ KOÇ VAKFI'NIN 50. KURULUŞ YILDÖNÜMÜNÜ EŞSİZ BİR SERGİ VE ÇOK ÖZEL BİR YAYINLA KUTLUYOR. MÜZE KOLEKSİYONUNDA BULUNAN EL YAZMASI KİTAPLAR, BELGELER VE HAT SANATININ MUHTEŞEM ÖRNEKLERİ "YAZIDA ÂHENK VE RENK" ADIYLA SERGİLENİYOR. KOLEKSİYONDA BULUNAN ESERLERİN AYRINTILARI İKİ CİLT LİK ÇOK ÖZEL BİR KİTAPLA ANLATILIYOR.

Onlar en usta ellerle yazıldı, en hünerli kalemlemlerle süslendi, en iyi derilerle kaplandı. Sanatlı kitaplar da diğer hediyeler gibi padişahlara görkemli törenlerle sunuldu. Başta padişahlar olmak üzere saray yönetimi onlara gözü gibi baktı, okudu, korudu. Onlar Topkapı Sarayı'nda hazinede saklandı ve onlar için müstakil kütüphane binası yaptırıldı. Bugün paha biçilemeyen hat sanatının en değerli örnekleri, el yazması birçok eser Sadberk Hanım Müzesi aracılığıyla meraklılarıyla buluşuyor.

Sadberk Hanım Müzesi, Vehbi Koç Vakfı'nın 50. kuruluş yıldönümünü kitap sanatları ve hat koleksiyonundan bir seçkiyi "Yazıda Âhenk ve Renk" adlı iki ciltten oluşan bir kitap ve aynı adla hazırlanan sergi ile kutluyor. Müzenin koleksiyonunda yer alan sanatlı kitaplar, belgeler ve

Çiçek albümü

Sadberk gülü, Osmanlı, 1800 civarı

Osmanlı dönemi hat eserleri 25 Nisan'da açılan sergi ile sanatseverlerle buluşuyor. Sergide nadide el yazması Kur'an-ı Kerimler, dua mecmuaları, murakkalar, padişah fermanları ile berat ve vakfiye gibi belgelerin yanı sıra Osmanlı döneminin ünlü hattatlarının elinden çıkma Hilve-i Şerif, kıt'a ve icazetler, tarikat levhaları sergileniyor. Eserlerin ayrıntılı olarak tanıtıldığı çok özel bir kitaba imza atan, kitap sanatları konusunda uzman Prof. Dr. Zeren Tanındı aynı zamanda serginin küratörlüğünü de üstleniyor.

SANAT ESERİNE DÖNÜŞEN KİTAPLAR

Prof. Dr. Zeren Tanındı 8.-9. yüzyıla dayanan sanatlı kitap geleneğini şöyle anlatıyor. "Bir kitabın metnini üstat bir

hattat yazar, sayfalarını hünerli bir müzehhip tasarlayıp fırçasıyla desenin motiflerini renk renk boyayarak tezhip eder, metinde anlatılanları usta bir musavvir yaptığı resimlerle açıklar, bir mücellit de bu sayfaları başta deri olmak üzere süslemeli bir ciltle kaplar; böylece kitap bir sanat eserine dönüşür.”

Osmanlı Devleti'nde sanatlı kitapların muhafaza edildiği yerlerin başında Topkapı Sarayı'nın geldiğini belirten Zeren Tanındı, bu değerli eserlerin yolculuklarının devlet hazinesinde son bulduğunu belirtiyor: “15. yüzyılın ikinci yarısından itibaren başka hazine eşyalarıyla birlikte nadide el yazmaları da saray hazinelerindeki dolaplarda ve sandıklarda biriktirilmişti. Sanatlı kitapların bir kısmı Osmanlı sarayının nakkaşhânesinde hazırlanmış, bir kısmı ise 8.-16. yüzyıllar arasında Emevi, Abbasi, Muvahhit, İlhanlı, Celayirli, Memlük, Timurlu, Türkmen, Safevi, Özbek, Babürlü devletlerinin sanatkârları tarafından üretilmişti. Bazıları bitirilmelerinden kısa bir süre sonra, bazıları yüzyıllar sonra, sünnet düğünü, elçi ziyaretleri gibi vesilelerle Osmanlı padişahlarına hediye gönderilmişti. Nadide kitapları Osmanlı sultanlarına özellikle Safevi şahları ve Osmanlılara sığınan Safevi şehzadeleri hediye ediyordu. Kitapların bir kısmını da Osmanlı ülkesine göç eden şair ve yazarlar getirmiş olmalıdır. Ölen devlet adamlarının nadide kitapları da kanun gereğince saray hazinesine aktarılmasının yanı sıra satın alınan kitaplar da vardı.”

DEVLETİN KİTAP HAZİNESİ

Bundan 512 yıl önce Topkapı Sarayı'ndaki Hazine-i Âmire'de Sultan II. Beyazid'in emriyle bir sayım yapıldı. Hazinede beş bin ciltten fazla kitap olduğu belirlendi. Hazine-i Hümayûn'da saklanan kitaplar arasında kitap sanatları bakımından değerli olanların çoğunun günümüze yeni hazırlanmış gibi pırıl pırıl hâlde ulaşmaları, ayrı bir özenle korunarak sadece padişahın ve yakın çevresinin incelemesine sunulduklarını gösteriyor. Sanatlı kitaplar, diğer kitaplar gibi Topkapı Sarayı'nın Hazine-i Hümayûn veya Hazine-i Âmire-i Enderûnî denen özel bölümlerinde saklanıyordu. Ayrıca hanedan mensuplarının, devlet adamlarının, alimlerin, yüksek aydın kesimin evlerinde oluşturdukları mekânlarda veya yaptırdıkları müstakil kütüphane binalarında korunuyordu. Padişahların,

Sultan III. Selim'in tuğrası; Osmanlı, 1789-1807 arası; Hazırlayan: Mîr İdris Ali; "Kat'ı tekniği"; Talik, sülüs hat

veziriazamların, ünlü mutasavvıfların yaptırdığı cami veya türbelerdeki dolaplarda veya ayrılan özel yerlerde, vakıf sahiplerinin, yakınlarının ve devlet ileri gelenlerinin vakfettiği, çoğu Kur'ân-ı Kerim olmak üzere sanatlı birçok kitap vardı.

Delâ'ilü'l-Hayrât; Osmanlı, 1730 civarı; Hattat: Mehmed b. Hüseyin; Nesih, rıkâ hat

YAZININ OSMANLI'DAKİ 500 YILLIK SERÜVENİ

Sadberk Hanım Müzesi'nde yer alan eserlerin ayrıntıları, “Yazıda Âhenk ve Renk” kitabının katalog bölümünde yer alıyor. Eserlerle ilgili olarak “Katalog bilgisiyle sınırlı olmayacak, pek çoğu zengin içeriğe sahip eserler için monografik çalışmalar yapılabilecektir” diyen Zeren Tanındı, kitabın tanıtım bölümünde şu cümlelere yer veriyor: “Müze koleksiyonundaki hüsn-i hat, murakka, kıta, meşk, yazı levha örnekleri, Osmanlı hattatlarının 15. yüzyıl sonlarından 20. yüzyıl ilk yarısına kadarki zaman diliminde yazı üslup özellikleri konusunda bilgi vermekle kalmaz, Mir İdris Ali'nin bir mücevher benzeri Sultan III. Selim tuğra levhasında olduğu gibi, üstat ressam ve müzehhipleri tanımamızı da sağlar. Koleksiyondaki sayısı otuzu aşan Hilye-i Şerif levhaları 17. yüzyıldan 20. yüzyıl ortalarına kadar olan sürede hazırlanmıştır. Hilye-i Şerif tasarlama ve yazma konusundaki sürekliliği gösteren bu levhaların çoğunun tasarımı gelenekseldir. Ancak aralarında, özellikle 18. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen bir kat'ı Hilye-i Şerif levhasında görüleceği gibi, rakipsiz olanlar da vardır. 19. yüzyıl sonlarına doğru matbaanın yaygınlaşmasıyla hüsn-i hat sahibi bazı hattatların ve ressamların bu işkolunda çalıştıkları görülüyor. Dönemin ünlü Meşrutîyet ve Mahmud Bey matbaalarında basılmış iki belge, Osmanlı matbaacılık tarihi için önemli olduğu kadar, resim ve hüsn-i hatta mahir olan sanatkârların 19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başlarındaki faaliyetlerinin de belgesidir. Sadberk Hanım Müzesi'ndeki çoğu yayınlanmamış eserlerin incelenerek tanıtılması kitap ve hüsn-i hat sanatı tarihi konusunda bilinenleri zenginleştirmiş, kültür tarihi alanında özgün araştırmalara yol açmıştır.”

Kur'ân-ı Kerim;
Osmanlı, 1854-55
Hattat: Hüseyin en-Nazîf
Nesih ve rıkâ hat

EL YAZMALARININ İLK ÖRNEKLERİ

Devlet ya da kişisel hazinelerde özenle saklanan bu eserler şimdi Sadberk Hanım Müzesi'ndeki sergide ziyaretçilerini bekliyor. Sergilenen eserlerin önemli bir kısmını oluşturan sanatlı kitapların başında el yazması Kur'ân-ı Kerîmler geliyor. Prof. Dr. Zeren Tanındı'nın hazırladığı "Yazıda Âhenk ve Renk" kitabında, ilk örneklerinden başlayarak el yazması Kur'ânların özellikleri ile hattat ve müzehipleri ayrıntılı şekilde anlatılıyor. 16. yüzyılda hazırlanmış sekizgen şekilli el yazmasının ilk örneklerinden biri olan sancak Kur'ân-ı Kerîm'i Sadberk Hanım Müzesi'nde görmek mümkün. Bunun yanında 17. ve 18. yüzyılda ünlü hattatlar tarafından yazılmış kutsal kitaplara hayran kalmamak mümkün değil. Yaygın bir gelenek olmamakla birlikte tomar denen, eni dar, boyu birkaç metre uzunluğunda, birbirine eklenerek hazırlanmış kâğıtlara yazılmış Kur'ân nüshaları da bir hayli ilgi çekici. Dua mecmuaları da sergilenen objeler arasında. İnsanı kötülükten koruduğuna inanılan duaları, bu duaların okunma zamanına dair bilgileri içeren eserlerin, genelde 13. yüzyıldan başlayan sanatlı örnekleri günümüze kadar ulaşmış.

Geylânî (Kâdirî) tarikatı levhası
Osmanlı, 1893-94, Sülûs ve talik hat

MADALYONLARDAKİ PADİŞAH PORTRERİ

Sadberk Hanım Müzesi'ndeki sergide oval madalyonlar içinde Osmanlı padişahlarının portrelerini betimleyen iki albüm bulunuyor. Her iki albümdeki yarım boy padişah portreleri aynı sanatkarın elinden çıkmış gibi. Birinde, Sultan II. Mahmud'a kadar 30 padişahın portresi, ikinci albümde ise Sultan Abdülmecid'e kadar 32 padişah portresi yer alıyor. Portrelerin üst kısmına sultanın ismi, doğum tarihi, saltanat süresi yazılmış. II. Mahmud iki kere tasvir edilmiş. Birinde sarık ve kaftanlı, diğerinde 1828'de gerçekleştirdiği yenilikleri yansıtır biçimde, omuzları apoletli, göğüs kısmı armalı askerî üniforma ve fes giymiş şekilde çizilmiş. Sergide yer alan bir diğer değerli ve ilginç obje ise "Kıblenüma". 18. yüzyıla kadar Müslümanların kibleyi bulmak için kullanabilecekleri bir alet yoktu. Sadberk Hanım Müzesi koleksiyonundaki örnek, dikdörtgen levha hâlinde tasarlanmış. Levhada iki daire görülüyor. Dairelerden birinin üst yarısına Mekke şehri ve Haremü's-Şerif tasviri yapılmış, alt yarısına eserin hazırlanma hikâyesi yazılmış. İkinci dairenin üst kısmına kuzey yarım kürede Avrupa, Asya ve Afrika'yı gösteren harita yapılmış, altına aletin nasıl kullanılacağı

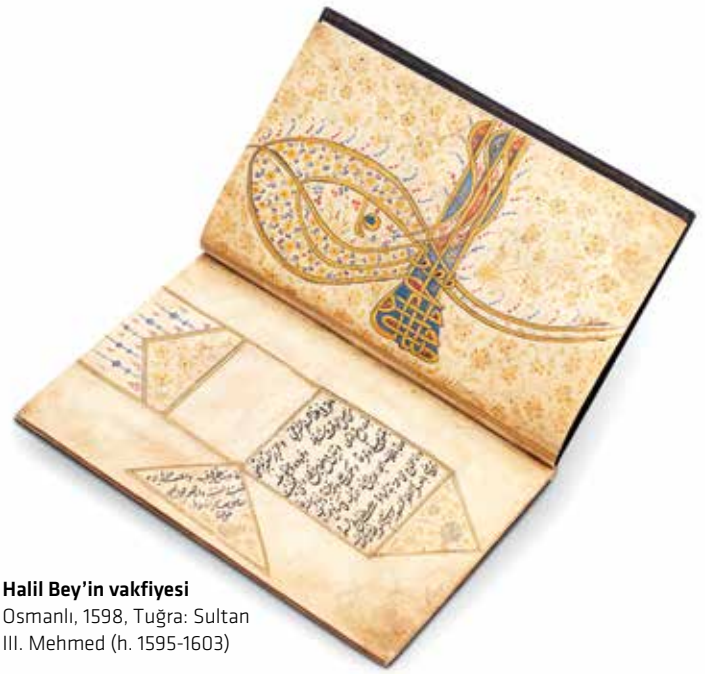
Sancak Kur'ân-ı
Osmanlı, 16. yüzyılın
ikinci yarısı;
Nesih ve gubârî hat

ile ilgili bilgi yazılmış. Aletin üzerindeki metinler ve harita taşbaskı olarak kâğıda basılmış ve tahta zemine yapıştırılmış.

TAKVİMLER, FERMANLAR, YAZI LEVHALAR, YAPRAKLAR...

Yazıda Âhenk ve Renk adlı iki ciltlik kitapta yer alan ve ünlü hattatların elinden çıkan birçok objeyi incelerken ve aynı ismi taşıyan sergide, tarihsel bir yolculuk yaparken kendinizden geçebilirsiniz. Padişahlar için yapılmış yazı kutularından çeşitli ağaç yapraklarının üzerine yazılmış yazılar sizi bir hayli şaşırtacak. Padişah fermanına bakarken, tarikat levhalarının detaylarında kaybolurken, kıyafet albümlerinin arasında 1800'lü yıllara gitmeniz mümkün. Bu arada hattatların bütün bunları yaparken neleri kullandığını da görebilirsiniz. Sadberk Hanım Müzesi koleksiyonunda yer alan yazı alet ve malzemeleri de sergilenen diğer ilgi çekici objeler arasında.

Bu eşsiz sergi, tarihte yolculuk etmek ve son derece değerli bu eserleri görmek isteyenleri 22 Aralık 2019'a kadar Sadberk Hanım Müzesi'ne davet ediyor.

Halil Bey'in vakfiyesi

Osmanlı, 1598, Tuğra: Sultan
III. Mehmed (h. 1595-1603)

ÖMER M. KOÇ'UN KALEMİNDEN “YAZIDA ÂHENK VE RENK”

“Vehbi Koç Vakfı'nın 50. kuruluş yıldönümünü kutladığımız 2019 yılında, Sadberk Hanım Müzesi olarak, koleksiyonlarımız arasında önemli bir eser grubunu oluşturan kitap sanatları ve hat koleksiyonunun tanıtılmasının uygun olacağını düşündük. Bu koleksiyon bünyesinde yer alan, Osmanlı vakıflarının en önemli belgeleri olan vakfiyelerin gerek kitap gerekse tomar şeklindeki örneklerinin ilk defa Vehbi Koç Vakfı'nın 50. kuruluş yıldönümünde yayımlanan bir kitapta yer alması, bizim için çok anlamlı olacaktı. Bu düşünceleri esas alarak çalışmalarımıza başladık.

Sadberk Hanım Müzesi kitap sanatları ve hat koleksiyonu rahmetli halam Sevgi Gönül'ün özel ilgisiyle oluşturuldu. Kendisi de hüsn-i hat levhalarından oluşan seçkin bir koleksiyona sahip olan Sevgi Gönül, 2003'te vefatına kadar Sadberk Hanım Müzesi'nin İcra Komitesi Başkanlığını yürüttü. Müze koleksiyonunu nadide el yazması Kur'ân-ı Kerîmlerle, dua kitaplarıyla, murakkalarla, ferman, berat ve vakfiye gibi belgelerle, Osmanlı döneminin ünlü hattatlarının elinden çıkma Hilye-i Şerif, kıt'a ve icâzetler, ayrıca veciz sözleri, duaları içeren hüsn-i hat levhalarıyla zenginleştirdi. Tarikat levhalarına özel bir ilgisi vardı. Bu ilgi, alanının nadide örneklerini toplamasına yol açmıştı. Zaman içinde iki koleksiyon dikkat çekici düzeyde geliştirdi ve zenginleşti. Müze koleksiyonundaki hatlar zaman zaman geçici sergilerde yer almış olsa da toplu tanıtımları yapılmamıştı. Sevgi Hanım'ın büyük bir tutkuyla oluşturduğu ve evinin duvarlarında sergilediği şahsi hat koleksiyonu ise, onun zamansız aramızdan ayrılmasıyla, 2004 yılında, arzusu üzerine Sadberk Hanım Müzesi'ne intikal etti. Bu koleksiyonun bir bölümünü, aynı yıl “Gönülden Bir Tutku, Sevgi Gönül Hat Koleksiyonu” adlı sergi ve aynı adla yayımlanan sergi kataloğunda tanıtmaya çalıştık.

Sadberk Hanım Müzesi el yazma kitap ve hat koleksiyonundaki eser sayısının 2019 yılına girdiğimizde 915'e ulaştığını görüyoruz. Bu koleksiyon kapsamında 157 adet hüsn-i hat levhadan oluşan Sevgi Gönül Koleksiyonu

dışında, Hüseyin Kocabaş Koleksiyonu, Pîrîzâde Koleksiyonu ve tek tek yurt içi ve yurt dışı müzayedelerinden satın alınan eserler ile hibe edilen eserler bulunmaktadır. Hüseyin Kocabaş koleksiyonu Kur'ân-ı Kerîmler, Delâ'ilü'l-Hayrâtlar, mecmualar, kanunnâme, icâzetnâme ve edebî eserler dahil toplam 601 parçadan oluşuyor. Pîrîzâde Koleksiyonu ise dokuzu Kur'ân-ı Kerîm olmak üzere toplam 28 el yazma kitabı ihtiva ediyor.

İlk ve son sayfaları sıvama tezhipli Kur'ân nüshaları, aralarında her sayfası zengin tasarımıyla seyreden derinden etkileyen, tezhipli ve tasvirli, rakipsiz bir Hilye-i Şerif mecmuasının da olduğu dua mecmuaları, 16. yüzyılda nestalîk hattın önemli temsilcisi Şah Mahmud Nişâburi'nin ve divânî hattın üstatlarından İhtiyâr el-Münşî'nin eserleri, koleksiyonun nadide kitapları arasındadır.

1800 civarına tarihlenen bir kıyafet albümü Osmanlı toplumunun her kesiminden kişilerin boy portrelerini gözler önüne serer. Osmanlı resim sanatının yüzlerce yıllık bir uygulama alanı, padişah portrelerini içeren kitaplardan oluşur. Bu kitapların Sadberk Hanım Müzesi'nde korunan, 1850 civarında hazırlanmış bir örneğinde portrelerin etrafında ilk defa bir şairin, Recâizâde İbrahim Şefik'in her padişahla ilgili dizeleri yer alır. Baş kısmına çoğu zaman padişahın tezhipli tuğrasının yerleştirildiği, kitap veya tomar şeklinde tasarlanmış vakfiye, mülknâme, ferman, berat, menşûr adını alan belgeler Osmanlı sosyal ve ekonomik tarihinin, mimarisinin, sanatının kaynaklarıdır.

Sadberk Hanım Müzesi bunların 15. yüzyıldan 19. yüzyıl sonlarına kadar olan örneklerine sahiptir. Mihrimah Sultan'ın, Gazanfer Ağa'nın kitap vakfiyeleri sadece içerdikleri bilgilerle değil, tezhipleri ve bezemeli deri ciltleriyle de dikkate değer eserlerdir. Müze koleksiyonundaki, aralarında otuzdan fazla Hilye-i Şerif'in ve her biri bir tarikatın âlâmetlerini taşıyan otuzdan fazla levhanın da bulunduğu hüsn-i hat örnekleri, Osmanlı hattatlarının 15. yüzyılın sonlarından 20. yüzyılın ilk yarısına kadarki zaman diliminde yazı üslup özellikleri konusunda bilgi vermekle kalmaz, taşıdıkları imzalar sayesinde üstat hattat, ressam ve müzehhipleri tanımamızı da sağlar.”

TARİHTE YOLCULUK VE SANATA DOYMA ZAMANI!

18-24 MAYIS, MÜZELER HAFTASI... BİRÇOK MÜZENİN ZİYARETÇİLERİNİ ÜCRETSİZ OLARAK AĞIRLADIĞI BU HAFTA, TARİHTE YOLCULUK YAPMAK, RUHU SANATLA DOYURMAK İÇİN EN UYGUN ZAMAN... FARKLI KATEGORİLER ALTINDA, TÜRKİYE’NİN ÖNDE GELEN BAZI MÜZELERİNİ BİZDEN HABERLER OKURLARI İÇİN DERLEDİK.

SANAT MÜZELERİ

Türkiye’nin ilk modern ve çağdaş sanat müzesi **İstanbul Modern**, Türkiye’nin sanatsal yaratıcılığını ve kültürel kimliğini ulusal ve uluslararası sanat ortamıyla paylaşmak amacıyla 2004 yılında kuruldu. Müzenin koleksiyonları, sergileri ve eğitim programları, her kesimden ziyaretçiye sanatı sevdirmeyi ve ziyaretçilerin etkin biçimde sanata katılımlarını sağlamayı hedefliyor. Müze, yeni binası tamamlanana kadar önümüzdeki iki yıl boyunca Beyoğlu’ndaki geçici mekânında ziyaretçilerini ağırlamaya devam edecek.

Türkiye’nin önde gelen sanat müzelerinden bir diğeri olan **Pera Müzesi** ise 1893 yılında Mimar Achille Manoussos’un tasarladığı Bristol Oteli binasının, 2005’te mimar M. Sinan Genim tarafından cephesi korunarak çağdaş ve donanımlı bir müze olarak renove edilmesiyle inşa edilen yeni binasında faaliyet gösteriyor. Pera Müzesi, Suna ve İnan Kıraç Vakfı’na ait “Oryantalist Resim”, “Anadolu Ağırlık ve Ölçüleri” ve “Kütahya Çini ve Seramikleri” koleksiyonlarını ve bu koleksiyonların temsil ettiği değerleri; sergiler, yayıncılık ürünleri, öğrenme etkinlikleri ve bilimsel çalışmalar aracılığıyla kamuyla paylaşıyor ve gelecek kuşaklara aktarmayı amaçlıyor.

Pera Müzesi; Osman Hamdi Bey-Kaplıbağ Terbiyecisi, 1906

ETNOGRAFYA VE TÜRK-İSLAM ESERLERİ MÜZELERİ

Türkiye'nin kültür ve sanat hayatına çok sayıda yenilik getiren ve Vedat Nedim Tör'ün adı verilerek 1992 yılında kurulan **Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi**, sikke, madalya, nişan, işleme, kumaş, tombak, tespih, saat, "gölge oyunu" karakterleri gibi çok çeşitli, etnografik bir koleksiyona sahip... 55.000 parçadan oluşan sikke koleksiyonu kronolojik bütünlük bakımından dünyanın sayılı koleksiyonları arasında yer alıyor.

Antalya'daki **Koç Üniversitesi Suna & İnan Kıraç Kaleiçi Müzesi** ise en renkli öğeleriyle Türk gelenekleri ve Türk halk kültürünü yansıtıyor. Müze, Geleneksel Antalya Evi ve Aya Yorgi Kilisesi olmak üzere iki binayı kapsıyor.

Türkiye'nin alanında öncü müzelerinden olan ve 1930 yılından beri faaliyet gösteren Ankara'daki **Etnografya Müzesi**'nde, Türk sanatının Selçuklu devrinden günümüze kadar devam eden örnekleri sergileniyor. Koleksiyonda Anadolu'nun çeşitli yörelerinden derlenmiş halk giysileri, süs eşyaları, ayakkabı ve takunya örnekleri, halı ve kilimler, Anadolu maden sanatını temsil eden eserler, Osmanlı Devri silahları, çini porselenler bulunuyor.

Vedat Nedim Tör Müzesi; Tombaklar ve Gümüş Eşyalar Koleksiyonu

Kuşkusuz etnografya ve Türk-İslam eserleri alanında Türkiye'deki en önemli müzelerden biri, aynı zamanda bir arkeoloji koleksiyonu da bulunan ve 1980 yılında Türkiye'nin ilk özel müzesi olarak ziyarete açılan **Vehbi Koç Vakfı Sadberk Hanım Müzesi**... İstanbul'daki müze, 20 bini aşkın eser sayısı ile kültürel mirası gelecek kuşaklara aktarmayı, toplumun bilimsel ve eğitsel gelişimine katkıda bulunmayı hedefliyor. M.Ö. 6. bin yıllarından Bizans dönemi sonuna kadar Anadolu'da yaşayan uygarlıkların maddi kültür kalıntılarını yansıtan arkeolojik eserler, Sevgi Gönül Binası'nda yer alan arkeoloji bölümünde; Osmanlı ağırlıklı İslâm eserleri, Osmanlılar için yapılmış Avrupa, Uzak ve Yakın Doğu eserleri ile Osmanlı dönemi dokumaları, kıyafetleri ve işlemleri ise Azaryan Yalısı'nda Türk-İslam bölümünde sergileniyor.

Vehbi Koç Vakfı Sadberk Hanım Müzesi'nde kına gecesi gibi gelenekler tarihi giysilerle anlatılıyor..

İstanbul Arkeoloji Müzeleri 1891'de hizmete açıldı.

MOZAİK MÜZELERİ

Hatay Arkeoloji Müzesi, sergilenen mozaiklerin büyüklüğü, sayısı ve kalitesi açısından dünyanın en zengin mozaik koleksiyonlarından birine sahip... Müzede Hitit, Hellenistik, Roma ve Bizans dönemlerinden eserler ve Harbiye, Antakya, Atçana, Seleukeia Pieria ile İskenderun buluntuları sergileniyor. Çok detaylı işlenmiş ve farklı renklere sahip mozaik koleksiyonu eşsiz nitelikte...

Türkiye'deki benzersiz mozaik müzelerinden bir diğeri ise İstanbul'daki **Kariye Müzesi**... Sonradan camiye çevrilen kilisenin duvarlarındaki Bizans döneminden kalma mozaikler ve freskler büyük tarihî öneme sahip olmasıyla dikkat çekiyor. Buradaki dinî eserler İsa'nın ve Meryem'in yaşamından, Eski ve Yeni Ahit'ten sahneleri canlandırıyor.

Çok fazla bilinmemesine rağmen büyük öneme sahip **Büyük Saray Mozaikleri Müzesi** ise İstanbul'da Sultanahmet Camii'nin Külliyesi'nde Arasta Pazarı içerisinde yer alıyor. Doğu Roma Dönemi'ne ait Büyük Saray'ın revaklı avlusunda kısmen sağlam kalmış mozaik döşemeyi içine alacak şekilde oluşturulmuş müzedeki mozaikler, hem sanatsal hem de tasvirli sahnelerin zenginliği açısından muhteşem...

ARKEOLOJİ MÜZELERİ

İstanbul'un Sultanahmet semtinde yer alan **İstanbul Arkeoloji Müzeleri**'nin idaresi altında Arkeoloji Müzesi, Eski Şark Eserleri Müzesi ve Çinili Köşk Müzesi olmak üzere üç ayrı müze bulunuyor. Tarihî farklı dönemlerine izler bırakmış uygarlıklardan kalan çeşitli eserlere ev sahipliği yapan İstanbul Arkeoloji Müzeleri, dünyada müze binası olarak tasarlanan ve kullanılan ilk on müze arasında yer alıyor. Ayrıca Türkiye'nin de müze olarak düzenlenmiş ilk kurumu...

Sahip olduğu çarpıcı koleksiyonların yanı sıra müze binalarının mimarisi ve bahçesi ile de tarihsel ve doğal öneme sahip...

Arkeoloji alanında bir diğer önemli müze, Ankara'daki **Anadolu Medeniyetleri Müzesi**. Tarihî yapıları, köklü geçmişi ile bugünlere gelen Anadolu Medeniyetleri Müzesi, 1997 yılında İsviçre'nin Lozan kentinde 68 müze arasında birinci seçilerek "Avrupa'da Yılın Müzesi" unvanını elde etti. Bu müzede, Anadolu arkeolojik eserleri Paleolitik Çağ'dan başlayarak günümüze kadar, kronolojik bir sırayla sergileniyor.

Antalya Müzesi de arkeoloji alanında Türkiye'nin önemli müzelerinden... Antalya Bölgesi'nin sınırları içerisinde yer alan üç antik kültür bölgesinden Likya, Pamfilya ve Pisidya'nın önemli bir bölümü Antalya Müzesi'nin sorumluluk alanında... Müze, Perge Antik Kenti kazılarında bulunan Roma Dönemi heykeltıraşlık eserlerine ve son yıllarda yürütülen kazılarda gün ışığına çıkarılan önemli buluntulara ev sahipliği yapıyor.

Alacahöyük, Boğazköy, Ortaköy, Eskiyapar, Pazarlı, Kuşsaray ve Alishar Höyük buluntularının sergilendiği **Çorum Arkeoloji ve Etnografya Müzesi**'nin koleksiyonu ise Hellenistik, Roma, Bizans, Hitit Frig, Kalkolitik ve Eski Tunç dönemlerini kapsıyor.

Hatay Arkeoloji Müzesi'nde MS 2-5 yüzyıllardan kalma eserler arasında en önemlilerinden biri Okeanos Tethys.

SANAYİ MÜZESİ

Sanayi müzesi dendiğinde Türkiye’de ilk akla gelen yer **Rahmi M. Koç Müzesi**. 1994 yılında ziyarete açılan Rahmi M. Koç Müzesi, Haliç’in kuzey yakasındaki Hasköy semtinde yer alıyor. Günümüzde yaklaşık 27 bin metrekarelik bir alana yayılan müze, üç ana bölümden oluşuyor: Mustafa V. Koç Binası / Tarihî Lengerhane Binası, Tarihî Hasköy Tersanesi ve Açık Hava Sergileme Alanı. Müze koleksiyonunda en temel başlıkları ile iletişim ve ulaşım altında yer alan endüstriyel mirasın en geniş yelpazede örnekleri bulunuyor.

Ankara’nın ilk sanayi müzesi olan Ankara **Rahmi M. Koç Müzesi** ise 2005 yılında ziyarete açıldı. Ankara Kalesi ana giriş kapısının hemen karşısında, eskiden At Pazarı olarak anılan mevkide yer alan müze iki ana binadan oluşuyor.

Rahmi M. Koç Müzesi’ndeki klasik otomobiller büyük ilgi görüyor.

ANIT MÜZELER

Osmanlı sultanlarının ikametgâhı, devletin yönetim ve eğitim merkezi olan **Topkapı Sarayı**, Türkiye’nin en çok ziyaretçi çeken anıt müzelerinden. 1460-1478 tarihleri arasında yaptırılmış olan ve zaman içerisinde bazı ilavelerin yapıldığı sarayda, Osmanlı padişahları ve saray halkı 19. yüzyıl ortalarına kadar ikamet etti. Müze koleksiyonunda Avrupa’nın çeşitli ülkelerinde üretilen 5000 civarında porselen kap sergileniyor. Bunun yanı sıra saray mutfağında kullanılan bakır işler, gümüşler ve Çin-Japon porselenleri ile çiniler sergilenen en değerli eserlerden bazıları... Hırka-i Saadet ve Kutsal Emanetler ise tarihî önemi nedeniyle, sarayın mücevherleri niteliği taşıyor.

Türkiye’de en çok ziyaret edilen müzeler arasında yer alan **Ayasofya** ise sanat ve mimarlık tarihi bakımından dünyanın en önde gelen anıtlardan biri ve dünyanın 8. harikası olarak gösteriliyor. Konya’daki **Mevlana Müzesi**, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü istatistiklerine göre Türkiye’de en çok ziyaretçi çeken müzeler arasında en ön sıralarda yer alıyor. Bugün müze olarak kullanılan tarihî Mevlâna Dergâhı, tekke ve zaviyelerin kapatılması sonrasında önemi nedeniyle korundu ve müze olarak yeniden düzenlendi. Burada en ilgi çeken parçalar, Mevlana Celaleddin Rumi’nin Kubbe-i Harda (Yeşil Kubbe) olarak anılan türbesi, dergâh eşyaları, değerli elyazmaları, sekiz telli keman, sabır taşları ve Galileo’nun asıldığı dönemde astronomi dersleri vermek için kullanılmış olan küre...

1460-1478 yılları inşa edilen Topkapı Sarayı’nda padişahlar 19. yüzyıl ortasına kadar ikamet etti.

SANATÇI EVLERİ

Ünlü şair Tevfik Fikret'in 1906-1915 yılları arasında yaşadığı ev olan **Aşıyan**, 1961 yılından bu yana müze olarak ziyaretçilerini ağırlıyor. Üç katlı ahşap binanın birinci katında Edebiyat-ı Cedidecilerin fotoğraf, kitap ve özel eşyaları; Abdülhak Hamit'e ait kişisel eşyalar, tablolar, fotoğraflar, çalışma masası ve koltuklar, kadın şairlerimizden Nigar Hanım'a ait kitaplar, fotoğraf, resimler, şahsi arşiv ve eşyalar sergileniyor. Tevfik Fikret'e ayrılmış olan ikinci katta ise şairin yatak odası ve çalışma odası bulunuyor. Şehzade Abdülmecit Efendi'nin, Tevfik Fikret'in "Sis" şiirinden esinlenerek yaptığı ünlü "Sis" tablosu da burada yer alıyor.

Yazar Sait Faik Abasıyanık'ın yaşamına tanıklık etmiş eşyaları, fotoğrafları, mektupları, kartpostalları, eserlerine konu olan sayısız hatırasının izlerini taşıyan nice eşya ve belgeyi ziyaretçileriyle buluşturan **Sait Faik Abasıyanık Müzesi** ise 1959 yılından bu yana faaliyet gösteriyor ve Burgazada'da sanatseverleri ağırlıyor.

Barış Manço'nun yaşadığı, eserlerini ürettiği ev de yenilenerek bir müze-ev hâline dönüştürüldü. 2010'da açılışı yapılan **Kadıköy Belediyesi Barış Manço Evi** ile müzisyenin sanatçı kimliğinin yanı sıra farklı özelliklerini de yansıtan bir mekân oluşturuldu. Ev, özellikle çocuklu ailelerden büyük ilgi görüyor.

Tevfik Fikret Aşıyan'da 1906-1915 yılları arasında yaşadı.

KÜÇÜK TEMATİK MÜZELER

Tüm dünyada en çok ilgi gören müzelerin başında tematik müzeler geliyor. Sinema, karikatür ve mizahtan itfaiye müzelerine kadar geniş bir yelpazeye uzanan tematik müzelerin Türkiye'de de sayısı giderek artıyor. Bunlar arasında çocukların en çok ilgisini çeken yerlerden biri olan **İstanbul Oyuncak Müzesi** 2005 yılında şair-yazar Sunay Akın tarafından kuruldu. 1700'lü yıllardan günümüze oyuncak tarihinin en gözde örneklerinin sergilendiği müze, tarihi bir köşkte konumlanıyor. Sunay Akın'ın 20 yılda 40'ı aşkın ülkedeki antikacıardan ve açık artırmalardan satın aldığı oyuncaklarla kurulan İstanbul Oyuncak Müzesi, dünya tarihini daha eğlenceli, daha akılda kalıcı bir öğrenme yöntemi ile ziyaretçilere sunuyor. İstanbul'daki müzenin örnek oluşturması sonrasında Türkiye'de Antalya, Gaziantep, Samsun gibi illerde de oyuncak müzeleri açıldı.

Spor kulüplerinin müzeleri de tüm dünyada büyük ilgi görüyor. İstanbul'daki **Fenerbahçe Spor Kulübü Müzesi**, **Beşiktaş JK Müzesi** ve **Galatasaray Stadyum Müzesi**, hem tarafların hem de İstanbul'u ziyaret eden yabancı sporseverlerin uğrak noktası.

İstanbul Oyuncak Müzesi'nde 1700'lü yıllardan günümüze oyuncak tarihinin gözde örnekleri sergileniyor.

GENÇ MÜZELER

Bayburt'taki eski adıyla Baksı, bugünkü adıyla Bayraktar köyünde yükselen sıra dışı **Baksı Müzesi**, çağdaş sanat ve geleneksel el sanatlarına aynı çatı altında yan yana, iç içe yer veriyor. Sergi salonları, depo müze, atölyeler, konferans salonu, kütüphane ve konukevi ile 40 dönümlük bir araziye yayılan Baksı Müzesi, doğduğu topraklara yaşam birikimini taşımak isteyen Bayburt doğumlu sanatçı ve akademisyen Prof. Dr. Hüsamettin Koçan'ın bireysel düşü olarak 2010 yılında hayata geçti. Müze, başta sanatçılar olmak üzere çok sayıda gönüllünün katkısıyla, devletten maddi yardım almadan, yıllar içinde gerçek bir toplumsal projeye dönüştü. Bu çaba, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi tarafından verilen 2014 Yılı "Avrupa Konseyi Müze Ödülü" ile değerlendirildi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı da Türkiye'deki müze sayısını artırmak ve Anadolu genelinde müze çalışmaları yapmak üzere çalışmalarını sürdürüyor. Bu kapsamda yakın zamanda açılan ya da çalışmalarını süren müzelerden bazıları şöyle: **Bartın Amasra Müzesi, Edirne Müzesi, Malatya Beşkonaklar Müze Evi, Mardin Müzesi, Bitlis Ahlat Selçuklu Mezarlığı Müze ve Karşılama Merkezi, Çankırı Müzesi, Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi Arkeopark, Kayseri Atatürk Evi ile Batman Müzesi Arkeopark.**

Farklı sergilerin düzenlendiği Baksı Müzesi'nde çağdaş sanat atölyesi de bulunuyor.

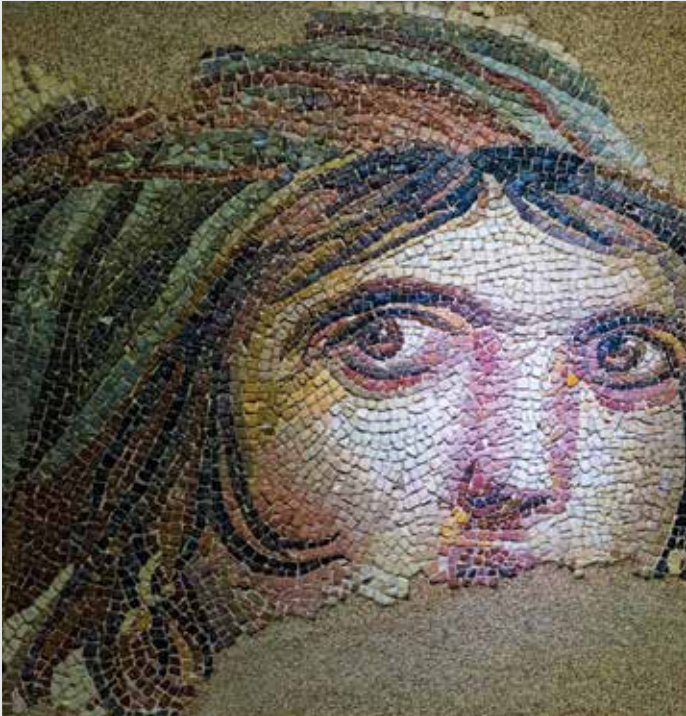
SANAL MÜZELER

Teknolojideki gelişime paralel olarak tüm dünyada sanal müzeler yükselişte. Birçok müze farklı kentlerde ya da ülkelerde yaşayan sanatseverlerin eserleri tanıyabilmesi için arşivini internete taşıyor. Bu uygulama Türkiye'de de giderek yayılıyor.

Bu konuda önemli bir örnek Gaziantep'in incisi **Zeugma**. Müzedeki eserler, Gaziantep Sanayi Odası (GSO) öncülüğünde İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü desteğiyle hazırlanan www.zeugma.org.tr adresli internet sitesinden dünyaya tanıtılıyor.

Tanıtım sitesinde, Türkçe'nin yanı sıra İngilizce, Almanca, İspanyolca, Fransızca, Çince, Japonca ve Arapça dil seçenekleri de bulunuyor. Köklü bir tarih, güçlü bir medeniyet, ticari merkez, sanat eseri, mozaik diyarı ve daha birçok özelliği içinde barındıran Zeugma Antik Kenti'nin tarihçesi, kazı çalışmalarında son durum, kazı kronolojisi, mitolojik sözlüğünün yanı sıra çıkarılan mozaikler ve diğer buluntulara ilişkin her türlü yazılı ve görsel bilgi sitede yer alıyor.

Mozaiklere ilişkin fotoğraf galerisi ve mitolojik hikâyelerin bulunduğu sitede, ayrıca bilimsel yayın ve makaleler var. İnternet sitesinde, meraklılarına Zeugma Antik Kenti ve Gaziantep Arkeoloji Müzesi'ni 360 derece sanal turla keşfetme imkanı sunuluyor.

Zeugma Mozaik Müzesi'nin en çok ilgi çeken eserlerinden biri MS 2. yüzyılda yapılan Çingene Kızı Mozağı.

→ 19 Mayıs 2019

Havasi Konseri

Dünyanın en önemli besteci ve piyanistlerinden sayılan Macar müzisyen Havasi, 75. yılını kutlayan Yapı Kredi Bankası ana sponsorluğunda, Pure Piano turnesi kapsamında Zorlu PSM Turkcell Sahnesi'nde.

→ 24 Mayıs 2019

Şifalı ve Doğal Mürekkepler Atölyesi

Pera Müzesi'nde gerçekleştirilecek etkinlikte katılımcılar eski zamanlara yolculuk yaparak, mutfağımızda bulunan ve tükettiğimiz gıdalarla boya elde etmeyi öğrenecek.

→ Kitap

Rüyet

Derviş Zaim'in ikinci romanı olan ve Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkan "Rüyet", geçmiş ve gelecek, özgürlük ve zorunluluk, arzu ile gerçeklik arasında sıkışmış insanın kendisine bir anlam, bir kimlik, bir hikâye, tutarlı ve bütünlüklü bir "metin" yaratma çabasını anlatıyor.

→ 30 Mayıs'a kadar

Film gösterimleri: Hatıranın Peşinde

Pera Film, 25 Nisan – 30 Mayıs tarihleri arasında "Hatıranın Peşinde" başlıklı bir film programı sunuyor. 9 filmden oluşan program, kimi zaman geçmişin hayaletlerinin, kimi zaman gün yüzüne çıkmamış gerçekliklerin kimi zaman da toplumsal hafızanın izlerini hatıralar aracılığıyla izleyen karakterlerin hikâyelerini seyirci ile buluşturuyor.

→ Kitap

İstanbul Rum Bir Ailenin Mutfak Serüveni

Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkan kitabın yazarı Marianna Yerasimos, kültürel belleğin ve aidiyetin belirgin dışavurumu olan mutfak kültüründen hareketle, İstanbullu Rum bir ailenin hayatından lezzetli kesitler sunuyor.

DEĞERLERİMİZİ TÜM DÜNYAYA ULAŞTIRMAK

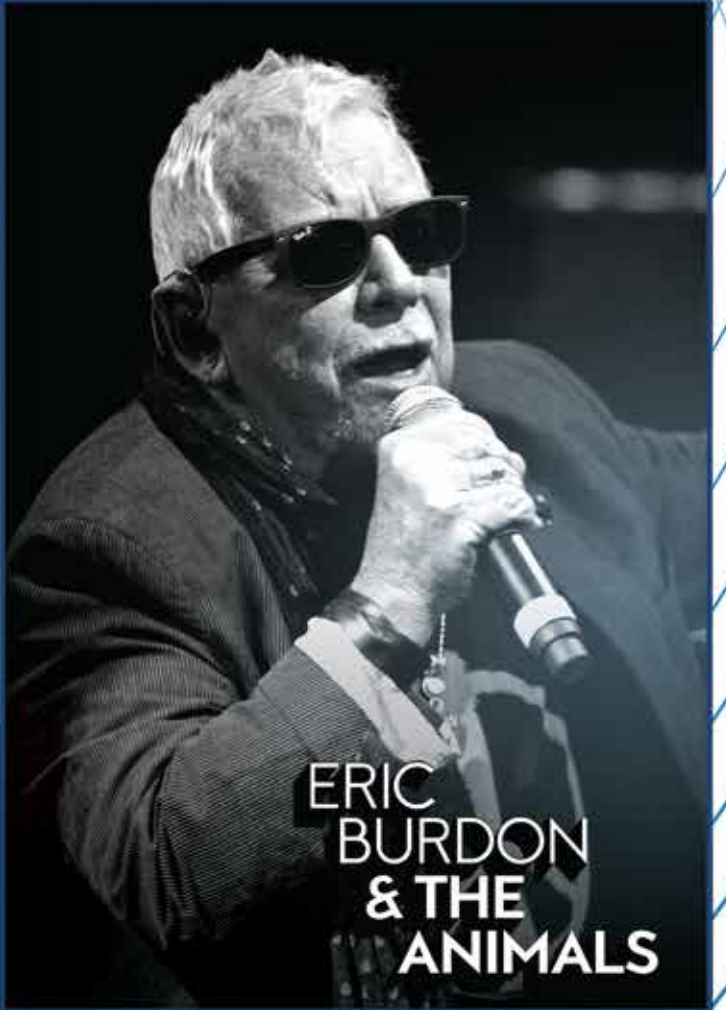
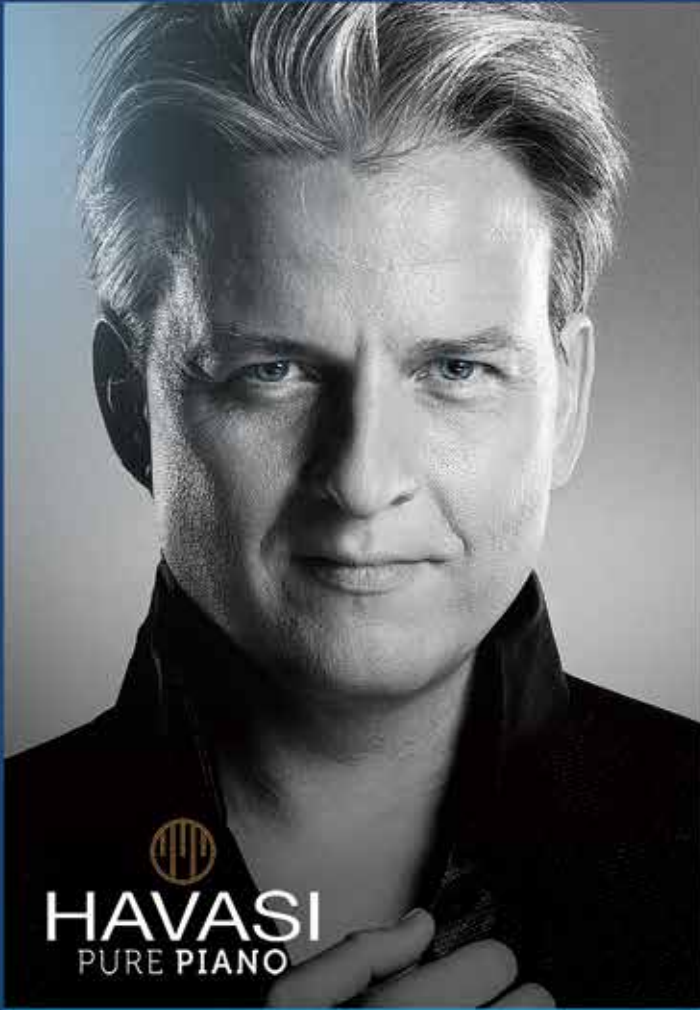
#ÜSTÜMÜZEVAZİFE

Prof. Dr. Zeynep Ahunbay / Mimar ve Mimarlık Tarihçisi
16. Vehbi Koç Ödülü Sahibi

Eğitim. Kültür. Sağlık.
Tam 50 yıldır #ÜstümüzeVazife

YAPI KREDİ 75. YIL KONSERLERİ

DÜNYACA ÜNLÜ EFSANE İSİMLER İSTANBUL'DA!

19 Mayıs 2019

Zorlu PSM Turkcell Sahnesi

20 Haziran 2019

Volkswagen Arena

ATLANTIS
SAYFIM

piu

Biletler Biletix'te.

YapiKredi 75. YIL